PEGEM EĞİTİM ve ÖĞRETİM DERGİSİ

PEGEM JOURNAL OF EDUCATION and INSTRUCTION

Article Type:
Research Paper

Original Title of Article:
An investigation of pre-school children's and their parents' outdoor play experiences

Turkish Title of Article:
Okul öncesi dönem çocukları ve ebeveynlerinin açık hava oyun deneyimlerinin incelenmesi

Author(s):
Yaşare AKTAŞ ARNAS, Şule SARIBAŞ

For Cite in:
Aktaş Arnas, Y., & Sarıbaş, Ş. (2020). An investigation of pre-school children's and their parents' outdoor play experiences. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 10*(2), 373-398. http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2020.013

Makale Türü:
Özgün Makale

Orijinal Makale Başlığı:
An investigation of pre-school children's and their parents' outdoor play experiences

Makalenin Türkçe Başlığı:
Okul öncesi dönem çocukları ve ebeveynlerinin açık hava oyun deneyimlerinin incelenmesi

Yazar(lar):
Yaşare AKTAŞ ARNAS, Şule SARIBAŞ

Kaynak Gösterimi İçin:
Aktaş Arnas, Y., & Sarıba, Ş. (2020). An investigation of pre-school children's and their parents' outdoor play experiences. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 10*(2), 373-398. http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2020.013

PEGEMAKADEMİ

Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 10(2), 2020, 373-398

www.pegegog.net

An investigation of pre-school children's and their parents' outdoor play experiences

Yaşare AKTAŞ ARNAS [*a], **Şule SARIBAŞ** [**a]

[a] Çukurova University, Faculty of Education, Adana/Turkey

Article Info

DOI: 10.14527/pegegog.2020.013

Article History:
Received 02 September 2019
Revised 29 December 2019
Accepted 10 February 2020
Online 07 April 2020

Keywords:
Outdoor play,
Early childhood,
Change of play in time.

Article Type:
Research paper

Abstract

The purpose of this study is to investigate outdoor play experiences of preschool children in Turkey and to compare the experiences of these children with previous generation. The sample of the study consists of 398 parents with children aged 3-6 years old attending to a pre-school education institution in the province of Adana, a city located in the south of Turkey. The questionnaire of "the parents and children's outdoor play experiences", which was based on the study of Clements (2004) was adapted by the researchers and was used as the data collection tool. While the quantitative data were analysed through frequency and percentage, the qualitative data were analysed by means of content analysis. Results revealed that today's children got involved in outdoor play activities significantly less than their parents did. Health conditions, safety concern, lack of environmental opportunities and use of technological device (computer, television, tablet pc etc.) were reported as the main reasons of the findings in the present study by parents. The results show similarity with the related literature.

Okul öncesi dönem çocukları ve ebeveynlerinin açık hava oyun deneyimlerinin incelenmesi

Makale Bilgisi

DOI: 10.14527/pegegog.2020.013

Makale Geçmişi:
Geliş 02 Eylül2019
Düzeltme 29 Aralık 2019
Kabul 10 Şubat 2020
Çevrimiçi 07 Nisan 2020

Anahtar Kelimeler:
Açıkhava oyunları,
Erken çocukluk dönemi,
Oyundaki değişim.

Makale Türü:
Özgün makale

Öz

Bu çalışmanın amacı Türkiye'de okul öncesi dönem çocuklarının açık hava oyun deneyimlerinin incelenmesi ve bu çocukların açık hava oyun deneyimlerinin geçmiş kuşaklar ile karşılaştırılmasıdır. Çalışmanın örneklemini, Adana ilinde okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 3-6 yaş grubunda çocukları bulunan 398 ebeveyn oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Clements'in (2004) çalışması temel alınarak araştırmacılar tarafından oluşturulan "ebeveynlerin ve çocukların açık hava oyun deneyimleri" anketi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen nicel veriler frekans ve yüzde alma tekniği kullanılarak analiz edilirken, nitel veriler ise içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda günümüz çocuklarının ebeveynlerine kıyasla açık havada belirgin bir şekilde daha az oyun oynadıkları tespit edilmiştir. Bu durumun temel sebebi ise ebeveynler tarafından sağlık koşulları, güvenlik kaygısı, çevresel imkansızlıklar ve teknolojik alet kullanımı (bilgisayar, televizyon, tablet vb.) olarak belirtilmiştir. Sonuçlar ilgili literatürle de benzerlik göstermektedir.

* **Author:** yasare@cu.edu.tr **Orcid ID:** https://orcid.org/0000-0002-0738-9325
** **Author:** sulesaribas01@gmail.com **Orcid ID:** https://orcid.org/0000-0003-0809-7364

Introduction

Outdoor play provides the children with wider space and more materials compared to playing indoor plays (cite in: Hirose, Koda, & Minami, 2011, pp. 652-680). Children can move more freely during outdoor activities (Rivkin, 1997) and outdoor plays can support the development areas of children. In fact, outdoor plays support the children's physical developments by giving them the opportunity of moving freely, their mental development by providing them with opportunities to do research and explorations and their social developments by enabling them to interact and socialize with their peers (Kendrick, Hernandez Reif, Hudson, Jeon, & Horton, 2012). Moreover, playing outside offers rich opportunities for the children to discover their social environment; to have fun and gain experiences of sensation with water, sand and mud; to find or create spaces specific to their plays and to collect objects and develop hobbies (Clements, 2004). In this sense, outdoor plays support the children's developments while they also offer various play opportunities for them and play environments (McCans, 2004).

During the last 30–40 years; however, several studies have been conducted showing that outdoor plays have still been an important part of the childhood and the children have had chances to play outdoors freely in the Scandinavian countries (Arlemalm-Hagsér & Sandberg, 2013; Sandseter, 2010, 2012). In contrast, in a lot of developed countries such as the United States, Canada, and some European countries, the number of children playing outdoors and their participation to outdoor play is in rapid decrease (Clements, 2004; Ginsburg, 2007; Play England, 2007). In short, the opportunities for children to play outdoors have diminished significantly in many countries.

The studies carried out on this issue pointed that a great majority of children have very few opportunities to go out and play outdoors on their own due to some reasons. In fact, it was also presented that even the children in the rural areas prefer outdoor play less than the previous generation (Clements, 2004). Many factors play an important role in this change. In particular, changes in urban areas prevent children from playing freely in their neighborhoods (Francis & Lorenzo, 2006) and cause children to be trapped in "limited areas" such as houses, nurseries and schools (Kernan, 2010). Also, the popularity of television programs, computer games and other technological devices, the parents' guiding their children to more structured activities after school such as sports and art, the parents' anxiety about their children's safety, the parents' lack of information about the benefits of the plays for their children, lack of qualified playgrounds around and the shortened holiday and break times at schools can be considered among the reasons (Singer, Golinkoff, & Hirsh-Pasek, 2006; Singer & Singer, 2005; Waller, Sandseter, Wyver, Ärlemalm Hagsér, & Maynard, 2010).

Many studies showed that the children spend most of their time in front of television today (Aktaş Arnas, 2005; Bernard-Bonnin, Rousseau, Masson, Gilbert, & Maheux, 1991; Rideout & Hamel, 2006; Taras, Sallis, Patterson, Nader, & Nelson, 1989; Vanderloo, 2014; Wertella, Lee, & Caplovitz, 2002; Woodward & Gridina, 2000; Wright, Huston, Murphy, St. Peters, Pinon, Scantlin, & Kotler, 2001). In fact, rapid changes in the technological devices in the last 30-40 years have caused a fast change on the children's beliefs, attitudes, behaviors and life styles (Maitland, Stratton, Foster, Braham, & Rosenberg, 2013). While the children used to think and prefer playing outdoors when they heard the word 'play', now they think and prefer playing computer games indoors. Even many children express that they get bored when there is not a screen in an environment (Levin, 2012). However, is this a situation that prevents the children from playing outdoors? Or is it a result? Do the children prefer being indoors just because they want to be indoors and in front of the screen? Do they spend more time in front of television as they cannot play outdoors? These questions have not been completely answered yet.

Although the parents actually want their children to play outdoors with their friends (Natural England, 2009), they restrict their children from playing outdoors due to their worries about the strangers, drug dealers, bullying, dog attacks, traffic density (Hirose, Koda, & Minami, 2011; Valentine & McKendrick, 1997; Woolley, 2006). Because of the news appeared in the media (Valentine, 1996), the parents' perceptions and interpretations of the outside environment have changed (Parmar, Harkness, & Super, 2004). Today, the children do not play in the streets, local parks, playgrounds or even their

gardens without the accompaniment of an adult (White & Stoecklin, 1998). For example, it was found in a study which was conducted with children and parents in England in 2009 that only 10.00 % of the children played in forestlands, rural areas and moors while 40.00 % of the previous generations used to play there and the most popular place for today's children to play was the houses (62.00 %) whereas it used to be the streets in the past. The study showed that most of the children (over 70.00 %) were supervised by their parents in every place they played because of the fear of strangers and road safety. In this related study, a great majority of the children (81.00%) stated that they wanted more freedom to play outdoors (Natural England, 2009).

As a result of rapid urbanization today, the amount of safe playground for the children decreased due to increasing number of concrete buildings and decreasing amount of green fields. As a consequence, the children started to play indoors which is believed to be safer. They started to use the wells in the apartment buildings and car parks as outdoor playgrounds (McCans, 2004; Tuğrul & Metin, 2006). Creating safe spaces for children to play games and minimizing the concerns of the parents about safety; however, seem to be the solution to this problem. As a matter of fact, previous studies revealed that, as mothers' anxiety about safety decreases, the time that children spend playing outdoors and the rate of children going to playgrounds increase whereas their TV watching time decreases (Kimbro, Brooks-Gunn, & McLanahan, 2011).

From past to today, the environment around the children has changed a lot. In addition to these changes, the children started to spend a significant part of their time in pre-school education institutions and they were guided to structured activities such as sports and arts more in their out of school time therefore the time they spend outdoors to play freely reduced (Hofferth & Sandberg, 2001). For example, while a decrease of 25.00 % was observed in children's free play between 1987 and 1997, an increase was observed in the period of time they spent at schools and nurseries and they spent for structured activities such as sports and arts (Hofferth & Sandberg, 2001).

Studies which were conducted on this field explicitly reveal that there have been changes in the children's experiences of outdoor plays. For example, Valentine and McKendrick (1997) found out in a study with the parents in England that the children played at home more than outdoors and fewer children played outdoors when compared to the past. The research gave parents' concerns about children's safety and the changing nature of childhood as reason for children to play less outside games. In another study conducted in England, it was determined that the parents prevented their children from playing outdoors due to their concerns about "strangers, anti-social behaviors/violence and traffic density" (Play England, 2007). Veitch, Salmon and Ball (2007) found in their study with the children in Australia that the reasons for children not playing outdoors were affected by personal, social and environmental factors. The lack of well-arranged parks, their lack of time, parents' restrictions on their children's movements, urban designs and children's lack of personal motivation were also found as reasons for children not playing outdoors. In a study by Singer, Singer, D'Agostino and DeLong (2009) which was conducted with the parents in 16 countries in the North America, South America, Africa, Europe and Asia, it was revealed that there were striking resemblances between the children's play behaviors in all countries. It was determined in the research that the children mostly watched TV (72.00 %) in their free time and they spent more time on watching TV than playing outdoor plays (58.00 %). It was also revealed that the percentage of the children who did not watch TV (78.00 %) was higher than the ones who played outdoor plays (49.00 %) especially in developing countries. In this particular study, it was ascertained that the mothers in developing and newly industrialized countries had more concerns about their children's safety than the mothers in developed countries.

The present data about the change in the play behaviors of children are comprised of the studies conducted mostly in the developed countries such as the USA, England, Canada, Australia, Germany, Scandinavian countries and Japan to some extent (Clements, 2004; Play England, 2007; Valentine & McKendrick, 1997). It is seen that most of the studies focused on the changes in the play behaviors of today's children and the reasons of these changes. However, they did not present any information about how these play behaviors of the children have changed. Some intergenerational comparative

studies are also needed to determine the change which is emphasized in the behaviours of children about playing outdoors and the reasons. There are only a very limited number of studies which investigate this change between generations. For example, it was concluded in a study which compared the play behaviours of mothers in the past and their children at present in the USA that the children today played outdoors less than their mothers had done in the past. The reasons of that change was found as television and digital media addiction and the safety concerns of the parents about their children in the related study (Clements, 2004). In a study in England with different age groups as the children and adults, the play behaviours of today's children and past generations were compared and it was ascertained that the children today are not allowed to play outdoors without supervision and one fourth of the children are worried about playing outdoors alone (Natural England, 2009). In a study in Turkey, the change that was observed in the children's plays among three generations in the Turkish culture was investigated and it was concluded that the children's plays changed from being outdoor plays that are based on physical activity with friends to indoor plays that are played by means of technological devices. It was also found out that the play process of the individuals in the last generation substantially changed compared to the previous two generations (Tuğrul, Ertürk, Özen Altınkaynak, & Güneş, 2014).

On the other hand, the field is in need of more studies to define the change in children's plays, to understand the cause-effect relationship better and to designate the direction of the cultural change in developing countries such as Turkey and underdeveloped countries as well as developed countries. If a change in the children's outdoor plays is in question, can they also be early indicators of social changes?

In this particular study, it was aimed to compare the outdoor play experiences of children in Turkey with the previous generation and to investigate play experiences of Turkish children today. In this sense, it is believed that this particular study will contribute to the related literature by providing opportunities formore detailed comparisons to be carried out about the play experiences of the children in Turkey both today and in the past.

This present study aims to compare the outdoor play experiences of children in Turkey with the previous generation and to investigate the play experiences of Turkish children today. In line with this purpose, the play experiences of the children today were compared with the play experiences of their parents in the past. The research questions of the study are formulated as below:

1. What are the rates of today's children's and their parents' playing outdoors in the past?
2. What are the grounds and locations that today's children play outdoors and their parents played in the past?
3. What is the frequency of today's children's and their parents' playing outdoors in the past?
4. How much time do today's children spend and did their parents spend on playing outdoors and activities?
5. What are the technological devices at homes today?
6. Who are the playmates of today's children and who were the playmates of their parents' in the past?
7. What are the reasons why today's children do not play outdoors?

Method

Research Design

Survey model was used as it was aimed to compare the play experiences of today's children with their parents' play experiences in the past. In this study, survey model was preferred since it provides the description of the existing situation quantitatively and qualitatively (Creswell, 2014). Survey model is a method which is used when it is aimed to investigate what people think. Studies conducted with survey model help to examine relationships between variables, to make predictions and to determine how the groups change when they evaluate attitudes, thoughts and beliefs (Christensen, Johnson, & Turner, 2015). The survey model was preferred in this particular study as it was aimed to determine the changes in the play behaviors of generations.

Participants

The sample of the research consists of parents with children who attend schools that represent medium-low and high socio-economic level in the province of Adana that is located in the south of Turkey. 398 parents participated in the research in total. 81.30 % of the participants were mothers and 18.70 % were fathers. The mean age of the parents was 32.96. 36.90 % of the parents were graduates of senior high school, 29.60 % graduates of primary school, 26.90 % graduates of university or above, 5.80 % graduates of college and only .80 % of them were only literate. 57.30 % of the parents had two children, 21.40 % one child, 15.30 % three children, 5.80 % four children and .30 % eight children. 57.80 % of the parents stated that they were living in detached houses, 39.20 % in flats, 2.87 % in villas and .30 % in public houses.

Data Collection Tools

In the survey model, various question types and data collection tools can be preferred according to the aim of the study. A questionnaire, which is one of the most commonly used data collection tools in surveys, was used in the research. Related literature was taken into consideration in the formation of the questionnaire which was created by researchers based on the questionnaire used by Clements (2004) in the previous study. While preparing the research questions, questions that represent the content field were used. In this sense, questions that the participants can understand and which can present the participants' thoughts and actions were prepared. The questions were written in clear, understandable and simple language so that every reader can understand them easily.

After the questionnaire form had been prepared, it was presented to two field experts for their approval in terms of content validity. Some revisions were made in line with the views of the experts. Then, the questions in the questionnaire were asked to 10 parents in order to determine whether the questions were clear and comprehensible enough for the participants and the questions which couldn't be understood were rephrased. The questionnaire was finalized after all these revisions.

The finalized questionnaire form consisted of 28 questions in total and 2 parts. At the beginning of the questionnaire is an information note for the parents, which explain the aim of this study and how they will complete the questionnaire. The first part of the questionnaire includes demographical questions about the participants. In this part, there are 8 factual questions to determine the ages, genders, occupations, educational levels, the number of children and the residential types of the participants. In the second part, there are questions about today's children's and their parents' outdoor playing behaviors. In addition to 4 open-ended questions for the parents to explain their concerns about their children playing outdoors and their opinions about this issue, there are 16 multi-option questions aiming to determine the environments where the children and the parents played, the frequency of playing outdoors and the types of plays they performed.

Data Collection

The data of the research were collected by teachers working at schools which were included in the research. For this purpose, the aim of the research was explained to the teachers at the school and they were invited to participate in the study. The questionnaire forms were sent to the parents by the teachers who decided to participate in the study and collected back by the help of the teachers.

Data Analysis

First of all, the data obtained in the research were computerized. The techniques of frequency and getting percentage were used in order to analyze responses to the questions in the first and second part of the questionnaire. A similar analysis was also used for the open-ended questions. Answers given to the open-ended questions were first classified and then analyzed by the techniques of frequency and getting percentage.

Results

The data which were obtained in this particular research aiming at comparing the pre-school children's play experiences today and their parents' play experiences in the past were presented in seven sub-categories below. These categories were the children's and their parents' percentages of playing outdoors, the environments where the children play and their parents played outdoors, the children's and their parents' frequency of playing outdoors, the time the children spend now on playing outdoors and their parents spent in the past, the comparisons of the parents' and their children's playmates outdoors, the technological devices that today's children have at home and the reasons why today's children play less outdoors than their parents did in the past.

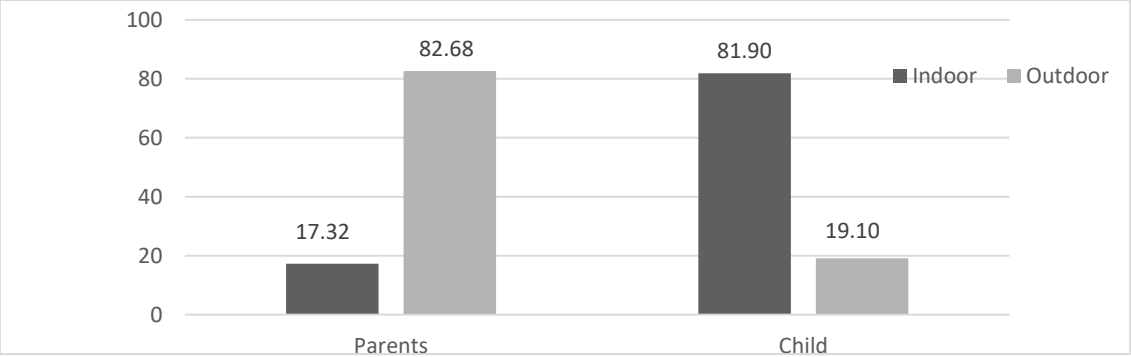

Figure 1. Percentage of playing outdoors by children and their parents.

When Figure 1 is considered, it is found out that 82.68 % of the parents expressed that they played their plays outdoors more and only 17.32 % of them stated that they played indoors in the past. However, 81.90 % of their children indicated that they play their plays indoors and only 19.10 % of them stated that they play outdoors. The parents remarked that their children play outdoors less than they did in their childhood. The results showed that the children's behaviors of playing outdoors rapidly diminished from past to today.

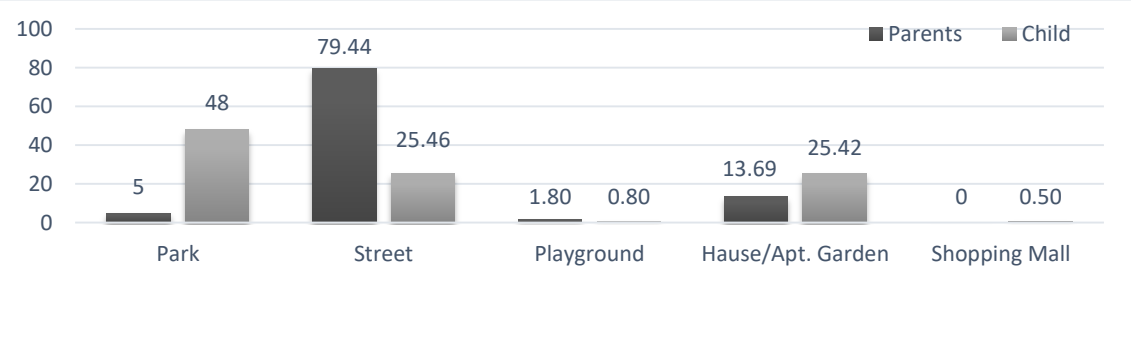

Figure 2. The grounds/locations where the children play and their parents played outdoors.

In Figure 2, the grounds and locations where the children play now and their parents played outdoors are presented. The results revealed that the parents preferred outdoor plays in streets more than in their houses (79.44 %) while only 25.46 % of today's children play outdoors in streets. It was also found that today's children play in parks most (48.00 %). It was determined that one of the environments where today's children play outdoors is playgrounds in shopping malls (.50 %).

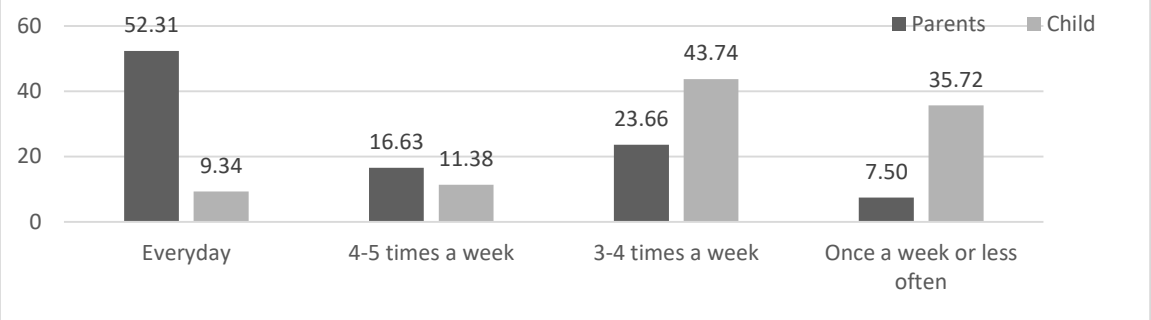

Figure 3. Frequency of children and parents playing outdoors.

Figure 3 shows that 52.31 % of the parents played outdoors every day in the past while only 9.34 % of today's children play outdoors. The results reveal that today's children have a relatively low frequency of playing outdoors every day compared to their parents.

The times that the parents spent and their children spend on playing outdoor plays and other activities were compared and the results are presented in Figure 4.

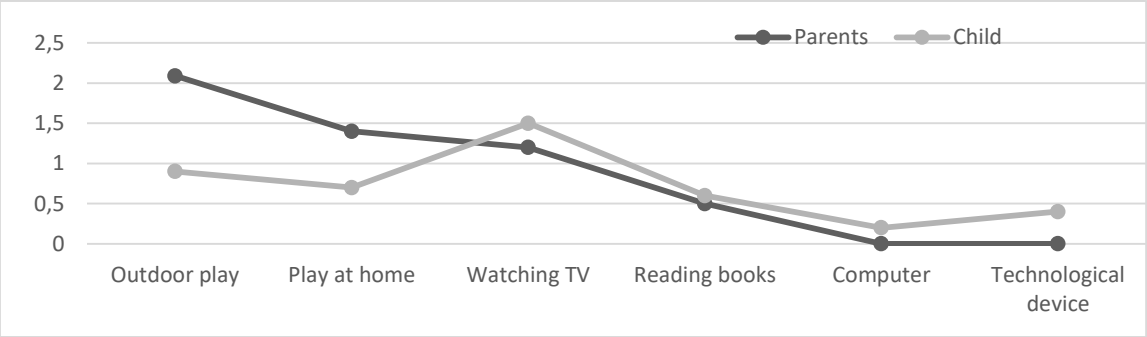

Figure 4. The time periods that the parents spent and their children spend on playing outdoor plays and other activities.

It was determined that the parents spent more than two hours on average on the days they went outdoors in their childhood while their children spend today less than one hour on average on the days they go outdoors (see Figure 4). Besides, it was seen that the children spend most of their times watching TV at home and playing with technological devices today compared to their parents. The results showed that the time the children spend on playing both outdoors and at home is less than their parents did in the past. Contrarily, the time they spend on watching television or using computer or a technological device is more than their parents did in the past. Moreover, it was determined that the time today's children spend on playing not only outdoor plays but also indoor plays decreased.

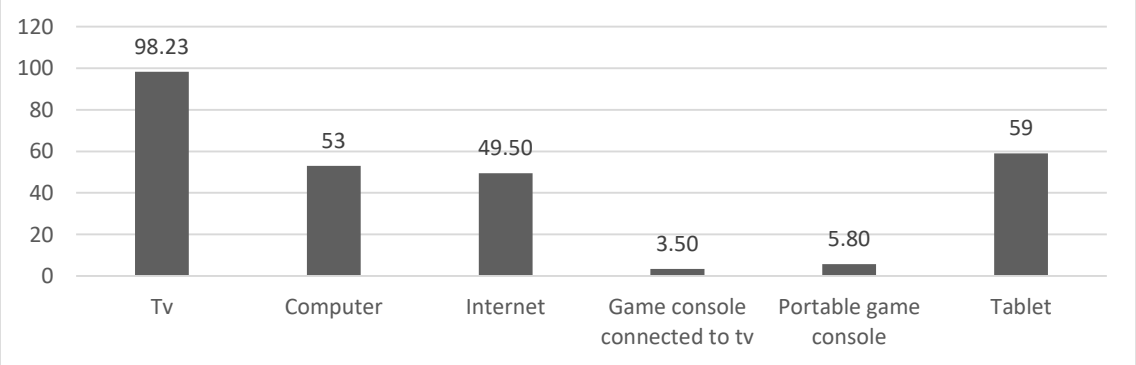

Figure 5. *Technological devices at home.*

Figure 5 illustrates that 98.23 % of the families have a television, 59.00 % a tablet PC, 53.00 % a computer in their houses; 49.50 % of them have internet connection, 3.50 % a game console connected to television and 5.80 % a portable game console in their houses. The children live in houses surrounded by technological devices today. It was seen in Figure 6 that the parents played with their neighbors' children (68.34%) and the children in their neighborhoods (44.00 %) most. These percentages, however, have rapidly decreased today. While only 47.71 % of today's children play with their neighbors' children, 17.34 % of them play with the children in their neighborhoods. It was also observed that today's children mostly play with their siblings (46.52 %), the children of their relatives (31.23 %) or on their own (25.16 %). It was determined that only 2.55 % of the parents expressed that they played on their own in the past but 25.16 % of today's children stated that they play on their own.

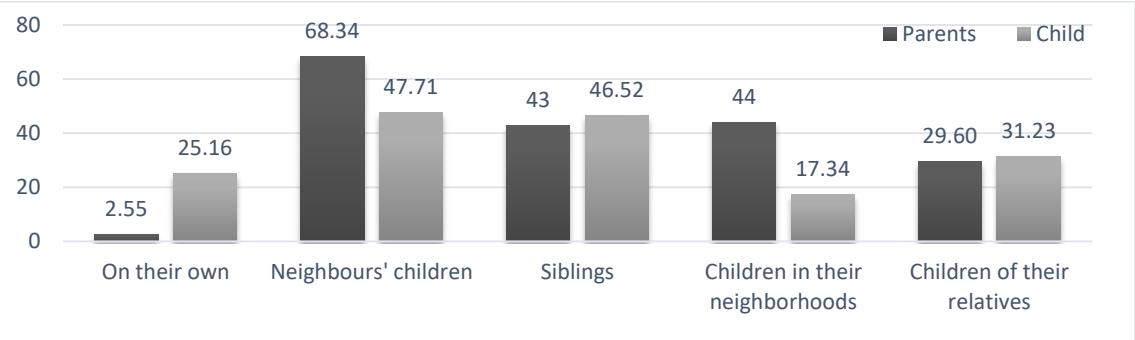

Figure 6. Comparison of the parents' and the children's playmates.

Parents' opinions concerning the reasons why their children play outdoors less are presented in Table 1.

Table 1.
Parents' Opinions about the Reasons Why Children Spend Less Time on Playing Outdoors (n=398).

Reasons for playing less outdoors	**f**	**%**
Lack of confidence to the people around (abuse, kidnapping, getting lost)	363	91.21
Children spending time with technological devices (television, tablet PC etc.)	304	76.38
Traffic density and risk of accident	228	57.29
Lack of appropriate playgrounds for children	158	39.70
Not being under the supervision of an adult outdoors due to working parents	138	34.67
Type of the house or residence	92	23.12
Negative news in the media and press	89	22.36
Concerns about children getting ill when they play outdoors	87	21.86
Not appropriate weather conditions	45	11.31
Lack of playmates outdoors	38	9.55
Long periods of school and study times	12	3.02

It is seen in Table 1 that nearly all of the parents (91.21 %) expressed that they do not allow their children to play outdoors as they mistrust people around. The second most emphasized reason by the parents was the children's desires to spend time with technological devices at home (76.38 %). Besides, the parents propounded some reasons such as their concerns about traffic density and accident risk (57.29 %), lack of appropriate playgrounds for children (39.70 %), their concerns about the children not being under the supervision of an adult outdoors due to working parents (34.67 %), the type of the house or residence (23.12 %), negative news in the media and press (22.36 %), their concerns about the children getting ill when they play outdoors (21.86 %), inappropriate weather conditions (11.31 %), children not having playmates outdoors (9.55%) and long periods of school and study times (3.02 %) about their children's playing outdoors less. All these reasons show that the parents have worries for negative happenings that the children might experience when they play outdoors.

Discussion, Conclusion & Implementation

In this study, it was aimed to compare outdoor play experiences of children in Turkey with the previous generation and to investigate play experiences of Turkish children today. In line with this purpose, play experiences of children today were compared with play experiences of their parents in the past.

The results obtained from the research support the results of other studies which revealed that the behaviors of today's children about playing outdoors declined. The results of the present study show that children play outdoors less than their parents did in their childhood. When the related literature was reviewed, similar findings were observed. Other studies conducted on this issue indicated that today's children have fewer opportunities to play outdoors due to many reasons. (Alhassan, Sırard, & Robınson, 2007; Bianchi & Robinson, 1997; Burdette, Whitaker, & Daniels, 2004; Clements, 2004; Cevher Kalburan, 2014; Çok, Artar, Şener, & Bağlı, 1997; Veitch, Bagley, Ball, & Salmon, 2006; White & Stoecklin, 1998).

In a similar study by Clements (2004) in the United States of America, it was concluded that children played outdoors less than their mothers had done in the past in their childhoods. In a study in which three generations in Turkey were compared, a shift was observed from plays with friends, outdoor plays based on physical activity to plays that are performed with technological devices indoors. It was also found that the play process of individuals in the last generation have changed quite a lot compared to the previous two generations (Tuğrul, Ertürk, Özen Altınkaynak, & Güneş, 2014). Similarly, Juster, Ono and Stafford (2004) found in their studies that time spending behaviors of children aged between 6 and 17 in the USA between the years of 1981 and 2003 changed and the time spent on sports and outdoor activities rapidly diminished. On the contrary to this, the time spent at school increased. A similar study which was conducted with children in the age group of 6-12 between the years of 1997 and 2003 revealed that there was a decrease in children's participation to outdoor activities. In the related study, it was observed that there was a decrease of 4.00 % in children's playing behaviors while it was determined that this decrease was much more significant in participation to sport (21.00 %) and outdoor activities (37.00 %) (Hofferth, 2009).

These findings present valuable information about the change in the nature of childhood today. As Karsten (2005) also stated, today's children spending less time on playing outdoors than the previous generations has revealed "a new kind of childhood". A significant change in the lifestyle of today's children compared to the past has been observed. Children play outdoors less and spend more time at home now. This causes a serious risk on all of their areas of development. The child, who plays alone at home and becomes more and more isolated, leads a more passive and immobile life indoors compared to the previous generations. Related studies also support this judgement (Anderson & Pempek, 2005; Hofferth & Sandberg, 2001; Vandewater, Rideout, Wartella, Huang, Lee, & Shim, 2007). For example, Aktaş Arnas et al. (2014) found out in their study that children aged between 4 and 10 spent more time on playing with technological devices than playing outdoors today. Hofferth and Sandberg (2001) found that children aged between 3 and 12 spent about half an hour a week on outdoor activities and twelve hours a week on watching television.

Lack of enough and safe playgrounds for children and today's children living in tech-filled houses also presented in related literature as reasons for today's children playing outdoors less than the previous generations were also revealed by the findings of the present study. This particular study showed that parents played outside in streets most in the past whereas only a few of today's children have the opportunity to play in streets.

It was also showed that the opportunities for children to play outdoors were affected by the environment they lived in and absence of a park or playground around children's residence or absence of a garden in their houses affected children's behaviors of outdoor plays. Francis and Lorenzo (2006) told that changes in the urbanization restrained children's opportunities to spend time outdoors and indicated that children stopped going out and playing. Aarts et al. (2010) concluded in their study in

Holland that the properties of houses where children lived (such as detached house, duplex apartment or flat etc.) affected outdoor play behaviors of children and children who lived in flats played outdoors less. Previous studies showed that children preferred such kind of places more when they lived in a neighborhood which was open to explore and had easy access to natural areas (Green, 2013); however, children who couldn't access open-air spaces easily and who lived in flats had to prefer playgrounds consisting of man-made play equipment as open-air playing fields.

It was also presented by some other researchers that parents imposed restrictions to children's outdoor plays due to their busy working schedule and weak neighbor relations (Witten, Kearns, Carroll, Asiasiga, & Tava'e, 2013) and they wanted their children to play around their houses and not to go too far (Valentine & McKendrick, 1997). It was also shown in this particular study that parents introduced this as one of the basic reasons of children playing less in streets.

Today's children are born into a world full of technology and they live in tech-filled houses. It was also observed in this particular study that nearly all of the children have televisions at home, more than half of the children have technological devices such as computer, internet and tablet PC. Many similar studies showed that a great majority of the families had computers with an internet access, most of the children had video games and game consoles (Aktaş Arnas, 2005; Wertella, Lee, & Caplovitz, 2002; Woodward & Gridina, 2000). Unfortunately, children have been living among technological devices that surround them and which they access easily for the last thirty years. This physical change in home environment causes children to spend more time in front of the media and lead a more passive and immobile life (Maitland, Stratton, Foster, Braham, & Rosenberg, 2013). Clements (2004) stated that the increase in the number of technological devices in houses had a great effect on the change of children's outdoor plays.

The increase in the time children spend in front of television takes the place of the time they spend on playing outdoors. Therefore, children interact with their peers less. (Levin, 2012). The results of this particular study also showed that parents played with children of their neighbors and their playmates in the neighborhood most in the past but this rate has fallen rapidly in today's children. This study also revealed that the behaviors of today's children about playing alone have increased compared to the past. Friend relationships; however, have an important place in the social developments of children. Parents' strong concerns about the environment might be the biggest reason of today's children playing on their own instead of playing with their playmates in streets (Valentine & McKendrick, 1997). Weakened neighbor relationships compared to the past, parents' mistrusting the environment and lack of safe playgrounds constitute the basic reason for parents' concerns.

It is also emphasized in the related literature that today's children spend far less time outdoor on their own without supervision of an adult (White & Stoecklin, 1998). As a result, children use open-air areas less frequently to play. In this particular study, it was ascertained that more than half of the parents played outside every day in the past while only 10.00 % of their children play outdoors every day. Clements (2004) reached similar results in his study which was carried out in the USA. In that study, 70.00 % of the mothers said that they played outside every day in the past while only 31.00 % of these mothers expressed that their children play outdoors every day today. On the contrary to this, the results of Clements' study showed that children in the USA played outdoors every day more frequently than children in Turkey. In another study which was conducted in Turkey, it was concluded that 9.40 % of the children played outdoors every day (Deretarla Gül, 2012) despite playing outdoors provides children with unique opportunities to experience the environment and allows them to run and move freely outdoors (Shackell, Butler, Doyle, & Ball, 2008).

In recent studies, there is an agreement on the opinion that the attitudes of parents affect children's opportunities of outdoor plays (Clements, 2004; Valentine & McKendrick, 1997). It was expressed in the related literature that parents limited their children's outdoor plays due to their concerns about their children's safety (Hirose, Koda, & Minami, 2011). Parents had concerns about strangers, bullying that their children might face in streets, traffic density and mistrust of the environment (Valentine &

McKendrick, 1997; Woolley, 2006). Previous studies expressed that the time children spent on playing outdoors and the rate of children going to playgrounds increased as mothers' concerns decreased (Kimbro et. al., 2011).

The results of the present study also revealed that parents do not allow their children to play outdoors as they mistrust people around (due to issues such as abuse, kidnapping, getting lost) and they worry about traffic density and risk of accident. Besides, parents propounded many reasons for their children playing outdoors less as the existence of technological devices in houses, lack of appropriate outdoor playgrounds for children, children not being under the supervision of an adult, the type of residence, negative news in media and press, parents' concerns about children getting ill when they play outside, inappropriate weather conditions, lack of playmates outdoors and long period of time children spend at school or study time. In parallel with the results of research, the conducted studies pointed to parents' mistrust of strangers, traffic safety and weather conditions as main reasons why parents did not allow children to play outside (Burdette et. al., 2004; Clements, 2004; Veitch et. al., 2006; Witten et. al., 2013).

Similar to this particular study, the results of many studies which were conducted in our country revealed that parents considered the absence of appropriate outdoor playgrounds for children as one of the reasons for children to play outdoors less. For example, Türkan and Önder (2011) presented in their study in which they investigated the playgrounds in the province of Balıkesir that the existing playgrounds were not adequate in terms of spatial adequacy, easy accessibility, constructional and botanical equipment. In addition to this, many researchers investigated the sufficiency of playgrounds in various provinces of Turkey (Aydın, İstanbul, Isparta, Eskişehir, Erzurum, Kayseri, Ankara, Zonguldak, Trabzon and Çanakkale). The findings of these studies coincided with each other, indicating that playgrounds were not adequate (Aksoy, 2011; Kelkit & Özel, 2000; Öztürk Samur & İnan Kızıltepe, 2018).

Consequently, it is a fact that today's changing social structure and lifestyles result in some negative changes on children. The most important of these changes is the effect on children's play behaviors which are really essential in a child's development. Today, children's opportunities on time for outdoor play have gradually decreased. As a matter of fact, this particular study also reveals the same. It was determined by this study that children in Turkey, like in many other countries, play outdoors less than the previous generation. The study showed that parents who grew up by playing in streets in the past try to raise their children in closed areas and do not allow them to play in streets now. Parents seem to be defeated by both advancing technology and their own fears.

Taking necessary precautions to minimize parents' concerns about safety, transforming outdoor playgrounds into attractive areas to which every child can easily access and creating awareness in the society about the importance of plays in a child's development have become an important issue for meeting children's needs of outdoor plays and raising healthy posterities. In this sense, not only international institutions and organizations which are active about children but also national and local authorities have great responsibilities. For example;

- Local authorities should provide children with safe play grounds (playgrounds, green fields and play streets),
- Legislative regulations about negative news about children in the media should be made,
- School gardens should be transformed into playgrounds and they should be integrated with the public,
- Children should be informed about the benefits of play through the media and public spots should be prepared,
- Parents can be recommended to conduct practical activities to spend quality time with their children.

Furthermore, further studies should be conducted throughout the country and the results should be shared with the public and relevant institutions. Exemplary projects and practices about safe play areas should be carried out with public institutions.

Turkish Version

Giriş

Açık havada oyun oynamak iç mekânlarda oyun oynamaya kıyasla çocuklara daha geniş bir alan ve materyal imkanı sağlar (cite in: Hirose, Koda, & Minami, 2011, pp. 652-680). Açık havada çocuklar daha özgürce hareket edebilirler (Rivkin, 1997) ve açık hava oyunları çocukların gelişim alanlarını destekleyebilir. Öyle ki açık havada oyun oynamak, çocuklara serbest hareket etme fırsatı sunarak bedensel gelişimlerini; araştırma ve keşif yapma fırsatları sağlayarak zihinsel gelişimlerini; akranlarıyla iletişim kurmaları ve sosyalleşmeleri için imkânlar sağlayarak sosyal gelişimlerini destekler (Kendrick, Hernandez Reif, Hudson, Jeon, & Horton, 2012). Buna ek olarak açık havada oyun oynamak, çocuklara sosyal çevrelerini keşfetmeleri; su, kum ve çamurla eğlenceli duyu deneyimleri yaşamaları; kendi oyunlarına özgü mekânlar bulma veya yaratmaları; objeler toplamaları ve hobiler geliştirmeleri için de zengin fırsatlar sunar (Clements, 2004). Bu anlamda, açık hava oyun alanları bir yandan çocukların gelişimlerini desteklerken öte yandan onlara farklı oyun fırsatları ve oyun ortamları sunmaktadır (McCans, 2004).

Son 30-40 yılda yapılan çalışmalar, İskandinav ülkelerinde, açık hava oyunlarının hala çocukluğun önemli bir parçası olduğunu ve çocukların açık havada serbest oyun oynama fırsatlarına sahip olduğunu gösterirken (Arlemalm-Hagsér & Sandberg, 2013; Sandseter, 2010, 2012), Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve bazı Avrupa ülkelerinde çocukların dışarıda oyun oynama ve oyuna katılımlarının hızlı bir şekilde azaldığını ve çocukların artık dışarıda daha az oyun oynadıklarını göstermektedir (Clements, 2004; Ginsburg, 2007; Play England, 2007). Kısacası, pek çok ülkede, çocukların dışarıda oyun oynama fırsatları önemli derecede erozyona uğramıştır.

Bu konuda yapılan çalışmalar, bazı nedenlerden dolayı, çocukların çoğunluğunun kendi başlarına açık havaya çıkma ve açık hava oyunları oynama konusunda çok az fırsata sahip olduklarına işaret etmektedir. Öyle ki kırsal alanda bile çocukların bir önceki jenerasyona oranla açık havada daha az oyun oynadıkları görülmektedir (Clements, 2004). Bu değişimde pek çok faktör rol oynamaktadır. Özellikle kentsel alanlardaki değişiklikler, çocukların mahallelerinde özgürce oyun oynamalarını engelleyerek (Francis & Lorenzo, 2006) çocukların ev, kreş ve okullar gibi "sınırlı alanlara" hapsedilmelerine neden olmaktadır (Kernan, 2010). Ayrıca, televizyon programlarının, bilgisayar oyunlarının ve diğer teknolojik ürünlerin popülerliği; ailelerin çocuklarını okul sonrası spor, sanat gibi daha yapılandırılmış etkinliklere yönlendirmeleri; ebeveynlerin çocukların güvenliği ile ilgili korkuları; ebeveynlerin oyunun çocuklar için yararları hakkındaki bilgi eksikliği; çocukların evlerinin yakınında kaliteli oyun alanlarının bulunmaması ve de okullardaki tatil ve mola/dinlenme sürelerindeki azalmalarla birlikte yapılandırılmış programlandırılmış öğrenme aktivitelerinin artması da bu engellerin nedenleri arasında sayılabilir (Singer, Golinkoff, & Hirsh-Pasek, 2006; Singer & Singer 2005; Waller, Sandseter, Wyver, Ärlemalm Hagsér, & Maynard, 2010).

Yapılan pek çok çalışma, çocukların zamanlarının büyük bir bölümünü ekran önünde geçirdiklerini göstermektedir (Aktaş Arnas, 2005; Bernard-Bonnin, Rousseau, Masson, Gilbert, & Maheux, 1991; Rideout & Hamel, 2006; Taras, Sallis, Patterson, Nader, & Nelson, 1989; Vanderloo, 2014; Wertella, Lee, & Caplovitz, 2002; Woodward & Gridina, 2000; Wright, Huston, Murphy, St. Peters, Pinon, Scantlin, & Kotler, 2001). Öyle ki, son 30-40 yılda teknolojik araçlardaki hızlı değişimler, çocukların inançları, tutumları, davranışları ve yaşam tarzlarında da hızlı bir değişim yaratmıştır (Maitland, Stratton, Foster, Braham, & Rosenberg, 2013). Geçmişte çocuklara oyun denildiğinde, ilk tercihleri ve akıllarına ilk gelen dışarıda oyun oynamak iken günümüzde içeride bilgisayar başında oyun oynamak gelmektedir. Hatta pek çok çocuk ekranın bulunmadığı bir ortamda sıkıldıklarını ifade etmektedirler (Levin, 2012). Ancak bu durum çocukların dışarda oyun oynamalarını engelleyen bir durum mu? Yoksa bir sonuç mu? Çocuklar

içerde ve ekran önünde olmak istedikleri için mi dışarı çıkmıyorlar? Dışarda oyun oynayamadıkları için mi ekran önünde daha fazla zaman geçiriyorlar? Bu soruların yanıtı tam olarak bulunamamıştır.

Aslında ebeveynler, çocuklarının açık havada arkadaşları ile oyun oynamalarını arzu ederken (Natural England, 2009), aynı zamanda sokaktaki yabancılar, uyuşturucu satıcıları, çocuklarının sokakta zorbalığa uğramaları ve köpek saldırısı tehlikesi, trafik yoğunluğu ile ilgili kaygıları nedeniyle onların dışarıda oyun oynamalarını kısıtlamaktadırlar (Hirose, Koda, & Minami, 2011; Valentine & McKendrick, 1997; Woolley 2006). Çünkü medyada çıkan bu yöndeki haberler nedeniyle (Valentine, 1996), ebeveynlerin dışarıdaki ortamı algılayış ve anlamlandırma biçimleri değişmiştir (Parmar, Harkness, & Super, 2004). Günümüzde artık çocuklar yanlarında bir yetişkin olmadan sokakta, mahalledeki parklarda, oyun alanlarında ve hatta evlerinin bahçelerinde bile oyun oynamamaktadırlar (White & Stoecklin, 1998). Nitekim 2009 yılında İngiltere'de çocuklar ve yetişkinler üzerinde yapılan bir çalışmada, günümüzde çocukların sadece %10.00'unun ormanlık alanlar, kırsal alanlar ve fundalık alanlarda oyun oynadıkları, geçmiş nesilde ise bu oranın %40.00 olduğu ve günümüzde çocukların oyun oynadıkları en popüler yerin evler (%62.00) olduğu geçmişte ise en popüler yerlerin sokaklar olduğunu belirtilmiştir. Çalışma çocukların çoğunluğunun (%70.00'in üzerinde) ebeveynleri tarafından yabancıların korkusu ve yol güvenliği nedeniyle oyun oynadıkları her yerde ebeveynleri tarafından denetlendiklerini göstermektedir. İlgili çalışmada çocukların büyük çoğunluğu (%81.00) dışarıda oyun oynamak için daha fazla özgürlük istediklerini belirtmişlerdir (Natural England, 2009).

Günümüzde hızlı şehirleşmenin bir sonucu olarak artan beton binalar ve azalan yeşil alanlar çocukların güvenli oyun alanlarının hızlı azalmasına neden olmuştur. Bunun bir sonucu olarak, çocuklar artık daha güvenli olduğu düşünülen iç mekânlara geçmişlerdir. Dış mekânda ise oyun alanları olarak apartman boşluklarını veya otoparklarını kullanmaya başlamışlardır (McCans, 2004; Tuğrul & Metin, 2006). Ancak çocuklara güvenli oyun oynayabilecekleri alanlar yaratmak ve ebeveynlerin güvenlik kaygılarının azaltılması bu sorunun bir çözümü gibi görünmektedir. Nitekim yapılan çalışmalar, annelerin güvenlik kaygısı azaldıkça çocukların açık havada oyun oynama sürelerinin ve oyun parklarına gitme oranının arttığını, TV izleme süresinin azaldığını göstermektedir (Kimbro, Brooks-Gunn, & McLanahan, 2011).

Geçmişten günümüze çocukların çevresindeki tüm bu değişimlerin yanı sıra erken yaşlardan itibaren çocukların günlük zamanlarının önemli bir bölümünü okul öncesi eğitim kurumlarında geçirmeleri veya okul dışı zamanlarda daha çok spor, sanat gibi yapılandırılmış etkinliklere yönlendirilmeleri (Hofferth & Sandberg, 2001) nedeniyle açık havada serbest oyun süreleri azalmıştır. Hofferth & Sandberg (2001) yaptıkları çalışmada, 1987-1997 yılları arasında çocukların serbest oyun zamanlarında %25.00 oranında azalma olurken; okul, kreşte geçirdikleri sürelerde ve spor, sanat gibi yapılandırılmış etkinlikler için harcadıkları sürelerde artış olduğunu belirtmişlerdir.

Bu konuda yapılan araştırmalar, çocukların açık hava oyun deneyimlerinde değişimler olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Nitekim Valentine ve McKendrick, (1997) İngiltere'de ebeveynler ile yaptıkları bir çalışmada, çocukların dış mekândan daha çok evde oyun oynadıkları ve geçmişe oranla daha az sayıda çocuğun dış mekânda oyun oynadığını saptamışlardır. Araştırma, çocukların dışarıda daha az oyun oynamalarının nedenini, ebeveynlerin çocukların güvenliği konusundaki endişeleri ve çocukluğun değişen doğası olduğunu göstermektedir. İngiltere'de yapılan bir başka çalışmada ise ebeveynlerin çocuklarının dışarıda oyun oynamalarını 'yabancılar, anti-sosyal davranışlar/şiddet ve trafik yoğunluğu' ile ilgili kaygıları nedeniyle engelledikleri belirlenmiştir (Play England, 2007). Veitch, Salmon ve Ball (2007) Avustralya'da çocuklarla yaptıkları bir çalışmada, çocukların açık havada oyun oynamama nedenlerinin kişisel, sosyal ve çevresel faktörlerden etkilendiğini saptanmışlardır. Çocuklar açık havada oyun oynamama nedenlerinin iyi düzenlenmiş parkların olmaması, zamanlarının azlığı, çocukların bağımsız hareket etmeleri üzerinde ebeveynlerin kısıtlamaları, kentsel tasarımlar ve çocukların kişisel motivasyon eksikliği olduğunu bulmuşlardır. Singer, Singer, D'Agostino ve DeLong (2009) tarafından Kuzey Amerika, Güney Amerika, Afrika, Avrupa ve Asya'da bulunan 16 ülkede ebeveynlerle yaptıkları geniş kapsamlı karşılaştırmalı bir çalışmada, tüm ülkelerde çocukların oyun davranışlarında şaşırtıcı benzerlikler olduğunu belirlemişlerdir. Araştırmada, çocuklarının serbest zamanlarında büyük oranda

televizyon izledikleri (%72.00) ve dışarıda oyun oynamaya tv izlemekten daha az zaman ayırdıkları (%58.00) belirlenmiştir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde tv izlemeyen çocukların oranının (%78.00), dışarıda oyun oynayan çocukların oranlarından (%49.00) daha fazla olduğu bulunmuştur. Mevcut çalışmada, gelişmekte olan ve yeni sanayileşmiş ülkelerdeki annelerin, gelişmiş ülkelerdeki annelere oranla çocuklarının güvenliğine ilişkin daha fazla endişe duydukları belirlenmiştir.

Çocukların oyun davranışlarındaki değişime ilişkin eldeki mevcut bilgiler çoğunlukla ABD, İngiltere, Kanada, Avustralya, Almanya, İskandinav ülkeleri ve bir dereceye kadar Japonya gibi gelişmiş ülkelerde yapılan çalışmalardan oluşmaktadır (Clements, 2004; Play England, 2007; Valentine & McKendrick, 1997). Çalışmaların çoğunluğu günümüz çocuklarının oyun davranışlarındaki değişimler ve bu değişimlerin nedenleri konusuna odaklandıkları görülmektedir. Ancak ilgili çalışmalar, geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğuna ilişkin bilgi sunmamıştır. Çocukların dışarı da açık havada oyun oynama davranışlarında vurgulanan değişimin ve nedenlerinin belirlenebilmesi için jenerasyonlar arası karşılaştırmalı çalışmalara da ihtiyaç vardır. Bu konuda jenerasyonlar arasındaki değişimi inceleyen çalışmaların sayısı ise oldukça sınırlıdır. Örneğin, Amerika'da annelerin geçmişteki ve bugün onların çocuklarının oyun deneyimlerini karşılaştırmalı olarak incelendiği bir çalışmada günümüzde çocukların annelerine oranla açık havada daha az oyun oynadıklarını belirlenmiştir. İlgili çalışmada bu değişimin sebebinin ise televizyon ve dijital medya bağımlılığı ve ebeveynlerin çocuklarına ilişkin güvenlik kaygıları olduğu bulunmuştur (Clements, 2004). İngiltere'de çocuklar ve yetişkinler olmak üzere farklı yaş gruplarında yapılan bir çalışmada, günümüz çocuklarının ve geçmiş kuşakların oyun davranışları karşılaştırılmıştır. İlgili çalışmada günümüzde çocukların dışarıda denetimsiz olarak oyun oynamalarına izin verilmediği ve çocukların dörtte birinin de tek başına dışarıda olmaktan endişelendikleri belirlenmiştir (Natural England, 2009). Türkiye'de yapılan bir çalışmada da Türk kültüründe üç kuşak arasında çocuk oyunlarında görülen değişim incelenmiştir. İlgili çalışmada, geçmişten günümüze çocuk oyunlarının arkadaşlarla oynanan, fiziksel aktiviteye dayalı dış mekân oyunlarından, teknolojik ürünlerle iç mekânlarda oynanan oyunlara doğru değişim gösterdiği ve son kuşaktaki bireylerin oyun sürecinin önceki iki kuşağa göre oldukça değiştiği belirlenmiştir (Tuğrul, Ertürk, Özen Altınkaynak, & Güneş, 2014).

Ancak geçmişten günümüze çocuk oyunlarındaki değişimi tanımlamak, neden sonuç ilişkisini daha iyi anlamak ve değişimin kültürel yönünü belirlemek için gelişmiş ülkelerin yanı sıra Türkiye gibi gelişmekte olan ve gelişmemiş ülkelere ilişkin de daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Eğer çocukların açık hava oyunlarında bir değişim söz konusu ise bunlar toplumsal değişimlerin de erken göstergeleri olabilir mi?

Bu çalışmada, Türkiye'deki çocuklarının açık havadaki oyun deneyimlerinin geçmiş jenerasyon ile karşılaştırılması ve günümüzde Türk çocuklarının oyun deneyimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu anlamda, çalışmanın geçmiş ve günümüzde Türkiye'deki çocukların oyun deneyimlerine ilişkin daha detaylı karşılaştırmalar yapılmasına imkân sunarak ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmada aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır:

1. Geçmişte ebeveynlerin ve günümüzde çocuklarının açık havada oyun oynama oranları nedir?
2. Geçmişte ebeveynlerin ve günümüzde çocuklarının açık havada oyun oynadıkları alan/ mekânlar nerelerdir?
3. Geçmişte ebeveynlerin ve günümüzde çocuklarının açık havada oyun oynama sıklığı nedir?
4. Geçmişte ebeveynler ve günümüzde çocukları açık havada oyun oynamaya ve diğer etkinliklere ne kadar zaman ayırmaktadır?
5. Günümüzde evlerde bulunan teknolojik aletler nelerdir?
6. Geçmişte ebeveynlerin ve günümüzde çocuklarının oyun arkadaşları kimlerdir?
7. Günümüzde çocukların açık havada oyun oynamama nedenleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma ile okul öncesi dönem çocuklarının günümüzdeki oyun deneyimleri ile ebeveynlerinin geçmişteki oyun deneyimlerinin karşılaştırılmasının amaçlandığından betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada tarama modeli, var olan durumun nicel veya nitelik olarak betimlenmesini sağladığından tercih edilmiştir (Creswell, 2014).

Tarama modeli, insanların ne düşündüklerini araştırmak istenildiğinde kullanılan bir yöntemdir. Tarama modeli kullanılarak yapılan araştırmalar, tutumları, düşünceleri ve inançları ölçtüğü zaman, değişkenler arasındaki ilişkileri tetkik etmeye, tahminler yapmaya ve grupların nasıl değiştiğini belirlemeye yardımcı olur (Christensen, Johnson, & Turner, 2015). Mevcut çalışmada da kuşaklar arasında oyun davranışlarındaki değişimlerin belirlenmesi amaçlandığından tarama modeli tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin güneyinde yer alan Adana ilindeki alt- orta ve üst sosyo ekonomik düzeyi temsil eden okullara devam eden çocukların ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 398 ebeveyn katılmıştır. Araştırmaya katılan ebeveynlerin %81.30'u anne, %18.70'si babalardan oluşmaktadır. Ebeveynlerin yaş ortalaması 32.96'dır. Ebeveynlerin %36.90'u lise, %29.60'sı ilkokul, %26.90'u üniversite ve üzeri, %5.80'i yüksekokul mezunu iken %.80'i de sadece okur-yazardır. Ebeveynlerin %57.30'u iki çocuk, %21.40'ü tek çocuk, %15.30'ü üç çocuk, %5.80'i dört çocuk, %.30'ü sekiz çocuk sahibidir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin %57.80'i müstakil evde, %39.20'si apartman dairesinde, %2.80'si villada ve %.30'ü lojmanda yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Veri Toplama Araçları

Tarama modelinde, araştırmanın amacına göre farklı soru çeşitleri ve veri toplama araçları tercih edilebilir. Mevcut araştırmada tarama modeli çalışmalarda en yaygın olarak kullanılan veri toplama araçlarından bir olan "anket" kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu oluşturulurken alan yazın dikkate alınmış ve Clements (2004) tarafından daha önceki araştırmada kullanılan anket formu temel alınarak araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Anket formu oluşturulurken alan yazındaki çalışmalar incelenerek bir soru havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra araştırmanın amacı ve araştırma sorularını kapsamasına dikkat sorular belirlenmiş ve yazılmıştır. Araştırma soruları oluşturulurken İçerik alanını temsil eden sorular oluşturulmuştur. Bu anlamda katılımcıların anlayabileceği ve onların düşüncelerini ve eylemlerini ortaya koyabilecek sorular hazırlandı. Sorular okuyan her kesin kolaylıkla anlayabilmesi amacıyla açık, anlaşılır ve sade bir dille yazılmıştır. Ayrıca katılımcıların kendi cevaplarını bulmaları için açık uçlu sorulardan da yararlanılmıştır.

Hazırlanan anket formu hazırlandıktan kapsam geçerliliği açısından iki alan uzmanına sunulmuş ve görüşleri alınmıştır öneriler doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır. Daha sonra anket sorularının katılımcılar açısından yeterince açık ve anlaşılır olup olmadığını saptamak amacıyla anket soruları 10 ebeveyne sorulmuş ve anlaşılmayan sorular düzeltilmiştir. Tüm bu düzenlemelerden sonra anket formuna son şekli verilmiştir.

Son şekli verilen anket formu toplam 28 sorudan ve 2 bölümden oluşmaktadır. Anket formunun başında ebeveynlere çalışmanın amacını ve anketi nasıl dolduracaklarını açıklayan bilgilendirme notu yer almaktadır. Anketin birinci bölümünde katılımcılara ilişkin demografik sorular yer almaktadır. Bu bölümde yaş, cinsiyet, meslek, öğrenim durumu, çocuk sayısı, yaşı ve cinsiyeti ile ikamet edilen konut türünü belirlemeye yönelik 8 olgusal soru bulunmaktadır. İkinci bolümde, çocuğun ve geçmişte ebeveynlerin dışarıda oyun oynama davranışlarına ilişkin sorular yer almaktadır. Bu bölümde, çocukların ve ebeveynlerin oyun alanları, dışarıda oyun oynama sıklığı ve dışarıda sıklıkla oynadığı oyun türlerini belirlemeye yönelik çoklu-seçenekli 16 soru ile çocuğun dışarıda oyun oynamasına ilişkin ebeveynlerin kaygılarını ve bu konu ile ilgili görüşlerini açıklamasına yönelik 4 tane açık-uçlu soru yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, araştırmaya dahil edilen okullarda görev yapan öğretmenler aracılığıyla toplanmıştır. Bu amaçla öncelikle okullardaki öğretmenlere araştırmanın amacı anlatılmış ve yardımları istenmiştir. Yardım etmeyi kabul eden öğretmenler aracılığı ile anketler ailelere gönderilmiş ve ailelerden öğretmenler yardımı ile geri toplanmıştır.

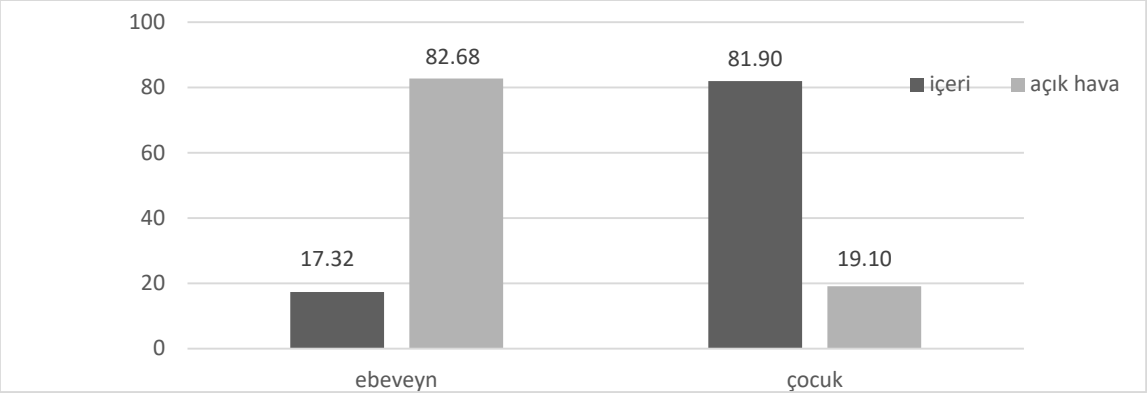
Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler öncelikle bilgisayara aktarılmıştır. Anket formunun birinci ve ikinci bölümlerindeki sorulara verilen yanıtları analiz etmek için frekans ve yüzde alma tekniği kullanılmıştır. Benzer bir analiz açık uçlu sorular içinde kullanılmıştır. Açık uçlu sorulara verilen cevaplar önce sınıflandırılmış daha sonra frekans ve yüzde alma tekniği ile analiz edilmiştir.

Bulgular

Okul öncesi dönem çocuklarının günümüzdeki oyun deneyimleri ile ebeveynlerinin geçmişteki oyun deneyimlerinin karşılaştırılması amacıyla yapılan çalışmada elde edilen bulgular, ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynama oranları, ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynadıkları alanlar, ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynama sıklığı, ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynamaya ve diğer etkinliklere ayırdıkları süreler**,** ebeveynlerin ve çocuklarının açık havadaki oyun arkadaşlarının karşılaştırılması, günümüz çocuklarının evlerinde bulunan teknolojik aletler ve ebeveynlerine göre çocuklarının açık havada daha az oyun oynama nedenleri olmak üzere aşağıda yedi alt kategori halinde sunulmuştur.

Şekil 1'de, ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynama oranları yer almaktadır. Şekil 1 incelendiğinde, ebeveynlerin %82.68'si çocukken oyunlarını daha çok açık havada oynadıklarını, sadece %17.32'ü iç mekanlarda oynadıklarını belirtirken günümüzde çocuklarının %81.90'unun iç mekânlarda, sadece %19.10'inin açık havada oyun oynadıkları belirlenmiştir. Ebeveynler, çocuklarının kendi çocukluklarına kıyasla açık havada daha az oyun oynadıklarını ifade etmişlerdir. Sonuçlar, geçmişten günümüze çocukların dışarıda oyun oynama davranışlarının hızla azaldığını göstermektedir.

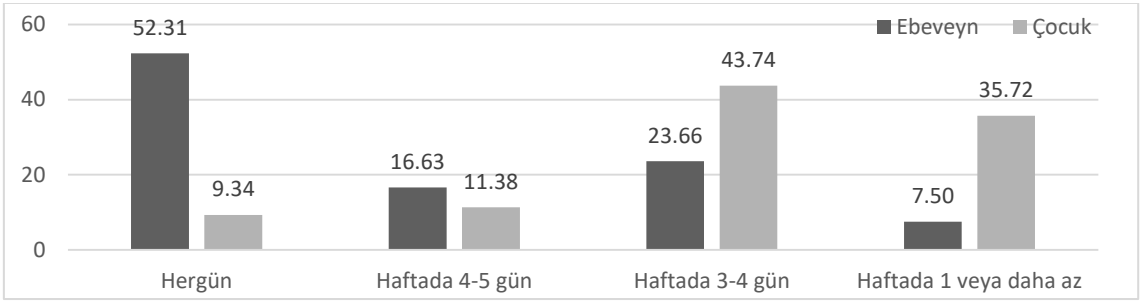
Şekil 2. Ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynama oranları.

Şekil 2'de ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynadıkları alan/mekânlar sunulmuştur. Şekil 2'de, ebeveynlerin geçmişte ev dışında açık havada en fazla sokakta (%79.44) oyun oynadıkları görülürken; günümüzde açık havada oyun oynayan çocukların sadece %25.46'ünün sokaklarda oyun oynadıkları görülmektedir. Günümüzde çocukların en fazla oyun oynadıkları alanların parklar (%48.00) olduğu saptanmıştır. Günümüzde az da olsa çocuklarının ev dışında oyun oynadıkları alanlardan birisinin de alış-veriş merkezlerindeki oyun alanları (%.50.00) olduğu belirlenmiştir.

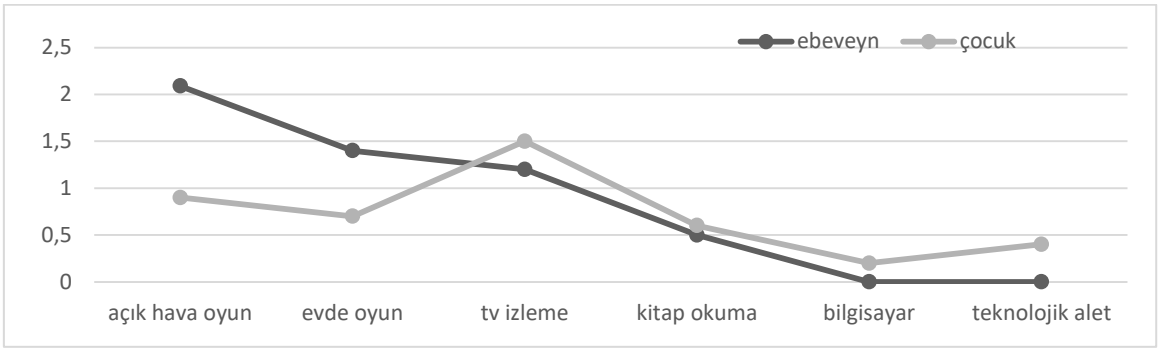
Şekil 2. Ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynadıkları alan/mekânlar.

Şekil 3'te, Çocukların ve ebeveynlerin ve açık havada oyun oynama sıklığı yer almaktadır. Şekil 3 incelendiğinde, geçmişte ebeveynlerin %52.31'inin her gün açık havada oyun oynarken günümüzde çocukların sadece %9.34'ünün açık alanda oyun oynadıkları belirlenmiştir. Sonuçlar günümüz çocuklarının, her gün açık alanda oyun oynama sıklığının ebeveynlerine kıyasla oldukça az olduğunu göstermektedir.

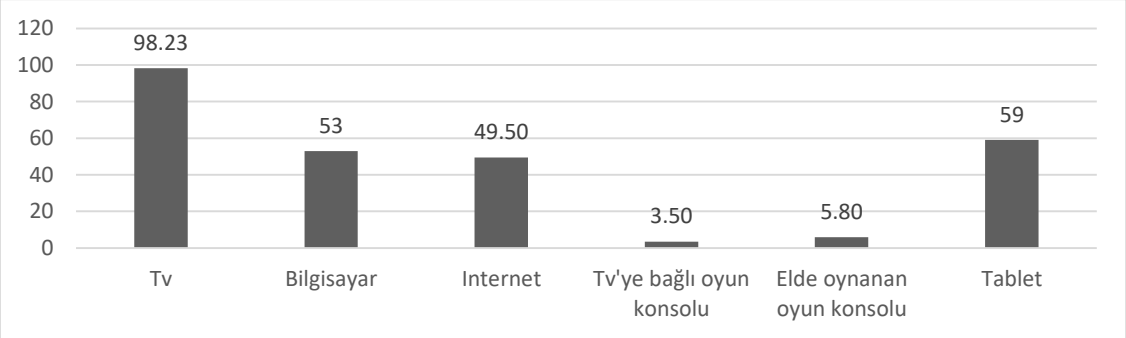
Şekil 3. Çocukların ve ebeveynlerin açık havada oyun oynama sıklığı.

Ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynama ve diğer etkinliklere ayırdıkları süreler karşılaştırılmış ve sonuçlar Şekil 4'te sunulmuştur. Şekil 4 incelendiğinde, ebeveynlerin çocukken açık havaya çıktıklarında günde ortalama iki saatten daha fazla zaman geçirdikleri belirlenirken günümüzde çocukların açık havaya çıktıkları günlerde ortalama bir saatten daha az zaman geçirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca günümüzde çocukların ebeveynlerine oranla zamanının büyük bir bölümünü evde televizyon izleyerek ve teknolojik aletlerle oynayarak geçirdikleri saptanmıştır. Sonuçlar, çocukların hem açık havada hem de evde oyun oynama sürelerinin ebeveynlerinin sürelerinden daha az olduğu buna karşın televizyon izleme, bilgisayar veya teknolojik bir alet karşısında zaman geçirme sürelerinin ise daha uzun olduğunu göstermektedir. Ayrıca, günümüzde çocukların sadece dış mekân oyun sürelerinin değil evde oyun oynama sürelerinin de azaldığını belirlenmiştir.

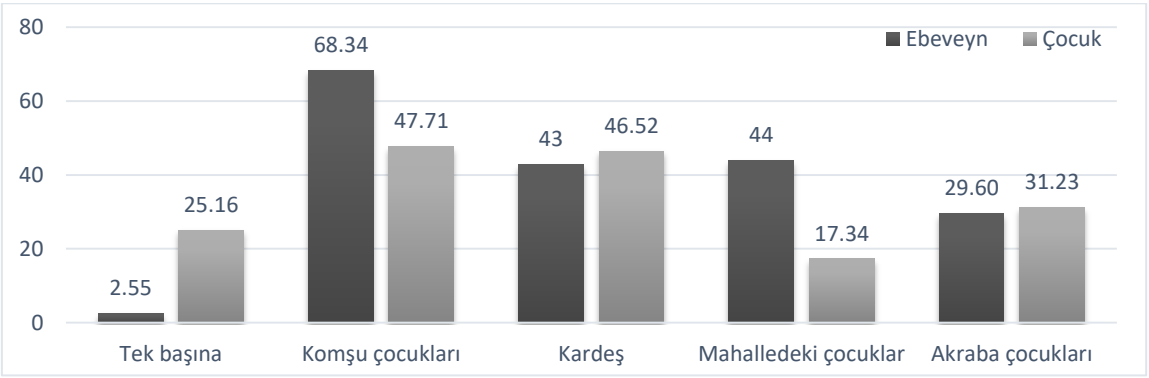
Şekil 4. Ebeveynlerin ve çocuklarının açık havada oyun oynamaya ve diğer etkinliklere ayırdıkları süreler.

Şekil 5'te çocukların evlerinde bulunan teknolojik aletler sunulmuştur. Şekil 5 incelendiğinde, ailelerin %98.23'sinin evinde televizyon, %59.00'unun evinde tablet, %53.00'ün evinde bilgisayar, %49.50'inin evinde internet, %3.50'inin evinde TV'ye bağlı oyun konsolu ve %5.80'inin evinde elde oynanan oyun konsolu bulunduğu belirlenmiştir. Günümüzde çocuklar teknoloji ile çevrili evlerde yaşamaktadırlar.

Şekil 5. Evde bulunan teknolojik aletler.

Şekil 6'da ebeveynlerin ve çocuklarının oyun arkadaşları sunulmuştur. Şekil 6 incelendiğinde geçmişte ebeveynlerin en fazla komşularının çocukları (%68.34) ve mahalledeki arkadaşlar (%44.00) ile oyun oynadıkları belirlenirken günümüzde oyun arkadaşlarındaki bu oranlar hızla azalmıştır. Günümüzde çocukların sadece %47.71'sinin komşu çocuklarıyla ve %17.34'ünün mahalledeki çocuklarla oyun oynarken çoğunlukla kardeşleriyle (%46.52), akraba çocuklarıyla (%31.23) veya tek başlarına (%25.16) oyun oynadıkları belirlenmiştir. Ebeveynlerin %2.55'i geçmişte tek başına oyun oynadıklarını belirtirken, günümüzde çocuklarının %25.16'inin tek başlarına oyun oynadıkları saptanmıştır.

Şekil 6. Ebeveynlerinin ve çocukların oyun arkadaşlarının karşılaştırılması.

Tablo 1'de ebeveynlerine göre çocuklarının açık havada daha az oyun oynama nedenleri sunulmuştur. Ebeveynler, çocuklarının geçmişe oranla günümüzde açık havada daha az oyun oynamama nedeni olarak, en fazla çevredeki insanlara güvenmedikleri (%91.21) için çocuklarının dışarıda oyun oynamasına izin vermediklerini belirtmişlerdir.

Ebeveynler tarafından ikinci sırada vurgulanan neden çocuklarının evde bulunan teknolojik aletlerle (%76.38) zaman geçirmek istemeleridir. Ayrıca ebeveynlerin trafik yoğunluğu ve kaza riski ile ilgili endişeleri (%57.29), çocuklara uygun dış mekân oyun alanlarının bulunmaması (%39.70), ebeveynlerden her ikisinin de çalışması nedeniyle çocuğun dışarıda yetişkin denetiminden uzak olması ile ilgili endişeleri (%34.67), yaşanılan konutun tipi (%23.12), medya ve basında yer alan olumsuz haberler (%22.36), ebeveynin çocuk dışarı çıktığında hasta olacağı ile ilgili endişesi (%21.86), hava koşullarının uygun olmaması (%11.31), dışarıda oyun arkadaşının bulunmaması (%9.55) ve çocuğun okul ve etütte geçirdiği zamanının uzun olması (%3.02) gibi nedenlerden dolayı çocuklarının açık havada daha az oyun oynadıklarını belirtmişlerdir. Tüm bu nedenler ebeveynlerin çocuklarının dışarıda oyun oynadıklarında başlarına gelebilecek olumsuz durumlarla ilgili yoğun kaygılar yaşadıklarını göstermektedir.

Tablo1.
Ebeveynlerine Göre Çocuklarının Açık Havada Daha Az Oyun Oynama Nedenleri (n=398).

Daha Az Oyun Oynama Nedeni	f	%
Çevredeki insanlara güvensizlik (istismar, kaçırılma, kaybolma)	363	91.21
Çocukların teknolojik aletlerle (tv, bilgisayar, tablet vb.) zaman geçirmesi	304	76.38
Trafik yoğunluğu ve kaza riski	228	57.29
Çocuklara uygun oyun alanının bulunmaması	158	39.70
Anne babanın çalışması nedeniyle dışarıda yetişkin denetiminden uzak olması	138	34.67
Yaşanılan konutun tipi/ ev çeşidi	92	23.12
Medya ve basında yer alan olumsuz haberler	89	22.36
Dışarı çıktığında çocuğun hastalanmasıyla ilgili kaygılar	87	21.86
Hava koşullarının uygun olmaması	45	11.31
Dışarıda oyun arkadaşının bulunmaması	38	9.55
Okul ve etüt sürelerinin uzun olması	12	3.02

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Türkiye'deki çocuklarının açık hava oyun deneyimlerinin incelenmesi ve çocukların açık hava oyun deneyimlerinin geçmiş jenerasyon ile karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada çocukların günümüzdeki oyun deneyimleri ile ebeveynlerinin geçmişteki oyun deneyimleri karşılaştırılmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar, günümüzde çocuklarının açık havada oyun oynama davranışlarının azaldığına ilişkin diğer araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Mevcut çalışmanın sonuçları, günümüzde çocuklarının ebeveynlerinin çocukluklarına kıyasla açık havada daha az oyun oynadıklarını göstermektedir. Alan yazın incelendiğinde, benzer bulgulara rastlanmıştır. Yapılan diğer çalışmalar da günümüzde çocukların birçok nedenden dolayı açık havada oyun oynama fırsatlarının azaldığını göstermektedir (Alhassan, Sırard, & Robinson, 2007; Bianchi & Robinson, 1997; Burdette, Whitaker, & Daniels, 2004; Clements, 2004; Cevher Kalburan, 2014; Çok, Artar, Şener, & Bağlı, 1997; Veitch, Bagley, Ball, & Salmon, 2006; White & Stoecklin; 1998).

Clements'ın (2004) Amerika Birleşik Devletleri'nde yaptığı benzer bir araştırmada, günümüzde çocukların annelerinin çocukluk yıllarına oranla dışarıda daha az oyun oynadıkları belirlenmiştir. Türkiye'de üç kuşağın karşılaştırıldığı bir çalışmada da geçmişten günümüze çocuk oyunlarının arkadaşlarla oynanan, fiziksel aktiviteye dayalı dış mekân oyunlarından, teknolojik ürünlerle iç mekânlarda oynanan oyunlara doğru değişim gösterdiği ve son kuşaktaki bireylerin oyun sürecinin önceki iki kuşağa göre oldukça değiştiği belirlenmiştir (Tuğrul, Ertürk, Özen Altınkaynak, & Güneş, 2014). Benzer şekilde Juster, Ono ve Stafford (2004) tarafından yapılan bir incelemede de 1981-2003 yılları arasında USA deki 6-17 yaş grubundaki çocukların zaman harcama davranışlarında değişim olduğu ve spor ve açık hava etkinliklerine ayrılan zamanın hızla azaldığı belirlenmiştir. Buna karşı okulda geçirilen zamanda artma olduğu bulunmuştur. 1997-2003 yılları arasında 6-12 yaş grubu çocuklar ile yapılan benzer bir çalışmada da çocukların açık hava etkinliklerine katılımlarında bir azalma olduğu saptanmıştır. İlgili çalışmada çocukların oyun oynama davranışlarında %4.00 oranında bir azalma olduğu belirlenirken, bu azalmanın spora katılım (%21.00) ve açık hava etkinliklerine katılımda (%37.00) oranlarında çok daha fazla olduğu belirlenmiştir (Hofferth, 2009).

Bu bulgular günümüzde çocukluğun doğasının değiştiğine ilişkin önemli bilgiler sunmaktadır. Karsten'in (2005) de belirttiği gibi günümüzde çocukların geçmiş jenerasyonlarının açık havada oynadığından daha az zaman geçirmeleri "yeni bir çocukluk türünü" ortaya çıkarmıştır. Bugünün çocuklarının yaşam tarzında geçmişe oranla önemli bir değişiklik izlenmektedir. Çocuklar artık dışarıda daha az oynamakta, evde daha fazla zaman geçirmektedirler. Bu durum onların tüm gelişim alanlarında ciddi bir risk oluşturmaktadır. Evde tek başına oynayan ve gittikçe yalnızlaşan çocuk, geçmiş nesillere

göre iç mekânda daha pasif, hareketsiz bir yaşam sürmektedir. İlgili çalışmalar da bu düşünceyi desteklemektedir (Anderson & Pempek, 2005; Hofferth & Sandberg, 2001; Vandewater, Rideout, Wartella, Huang, Lee, & Shim, 2007). Örneğin, Aktaş Arnas ve arkadaşları (2014) 4-10 yaş çocukları ile yaptıkları bir çalışmada, günümüzde çocukların teknolojik araçlara oyun oynamaya dışarıda oyun oynamaktan daha fazla zaman ayırdıklarını belirlemişlerdir. Hofferth ve Sandberg, (2001) de 3-12 yaş grubundaki çocukların açık hava etkinliklerine haftada yaklaşık yarım saat ayırırken, TV izlemeye haftada 12 saat ayırdıklarını belirlemişlerdir.

Günümüz çocuklarının geçmişteki jenerasyonlarına göre açık alanlarda daha az oyun oynamaları ile ilgili literatürde sunulan çocuklar için yeterli ve güvenli oyun alanlarının bulunmaması veya günümüz çocuklarının teknoloji dolu evlerde yaşamaları mevcut araştırmanın bulguları ile de ortaya konmuştur. Mevcut çalışma ebeveynlerin çocukken en çok oyun oynadıkları açık alanların sokaklar olduğunu gösterirken günümüzde çocuklarının çok az bir kısmının sokaklarda oyun oynama fırsatı olduğunu göstermektedir.

Çocukların açık havada oyun oynama fırsatlarının yaşadıkları çevreden etkilendiğini, çocuğun yaşadığı yere yakın bir park ya da oyun alanının veya oturduğu evin bahçesinin bulunmasının onların açık hava oyun davranışlarını etkilediğini göstermektedir. Francis ve Lorenzo (2006) şehirleşmede yaşanan değişimlerin çocukların açık havada zaman geçirme fırsatlarını engellediğini ve çocukların artık dışarı çıkıp oyun oynamayı bıraktığını belirtmiştir. Aarts ve ark. (2010) Hollanda'da yaptıkları bir çalışmada çocukların yaşadıkları evin özelliklerinin (müstakil, dubleks veya apartman dairesi olması gibi) çocukların dış mekandaki oyun davranışlarını etkilediğini ve apartman dairesinde yaşayan çocukların daha az dış mekanda oynadıkları belirlenmiştir. Yapılan çalışmalar da çocukların keşfetmeye açık, doğal alanlara kolay ulaşılabilir bir bölgede yaşadıklarında bu tür alanları daha fazla tercih ettiklerini (Green, 2013), ancak açık alanlara kolay ulaşamayan ve apartman dairesinde yaşayan çocukların ise açık hava oyun alanı olarak insan yapımı oyun aletlerinin bulunduğu alanları tercih etmek zorunda kaldıklarını göstermektedir.

Günümüzde ebeveynlerin yoğun iş tempoları ve komşuluk ilişkilerinin zayıflamış olması nedeniyle de çocuklarının açık hava oyunlarına sınırlamalar getirdikleri (Witten, Kearns, Carroll, Asiasiga, & Tava'e, 2013) ve çocuklarının evlerine yakın yerlerde oynamalarını ve oturdukları sokaktan çok uzaklaşmasını istemedikleri diğer araştırmacılar tarafından da ortaya konmuştur (Valentine & McKendrick, 1997). Mevcut çalışmada da ebeveynler tarafından bu durum çocukların sokaklarda daha az oynamalarının temel nedenlerinden biri olarak gösterilmiştir.

Günümüzde çocuklar teknoloji dolu bir dünyaya gözlerini açmakta ve teknoloji dolu evlerde yaşamaktadırlar. Mevcut çalışma da çocuklarının tamamına yakınının evinde televizyon, yarıdan fazlasının evinde ise bilgisayar, internet, tablet gibi teknolojik araçların mevcut olduğunu göstermektedir. Benzer pek çok çalışma, günümüzde evlerin çoğunluğunda internet erişimi olan bilgisayarların olduğunu, çocukların çoğunun video oyunlarına ve oyun konsollarına sahip olduklarını göstermektedir (Aktaş Arnas, 2005; Wertella, Lee, & Caplovitz, 2002; Woodward & Gridina, 2000). Ne yazık ki son otuz yılda çocuklar onların çevresini saran ve kolay ulaşabildikleri teknolojik aletlerin içerisinde yaşamaktadırlar. Ev ortamında bu fiziki değişim çocukların daha fazla medya önünde zaman geçirmelerine ve daha fazla pasif ve hareketsiz bir yaşam sürmelerine neden olmaktadır (Maitland, Stratton, Foster, Braham, & Rosenberg, 2013). Clements (2004) evde bulunan teknolojik aletlerdeki artışın çocukların açık hava oyunlarının değişinde büyük etkisi olduğunu belirtmiştir.

Çocukların ekran önünde geçirdikleri sürelerin artması onların açık havada oyun oynama sürelerinin yerini almakta bunun bir sonucu olarak da çocuklar akranları ile de daha az etkileşime girmektedirler (Levin, 2012). Mevcut çalışmanın sonuçları da geçmişte ebeveynlerin en fazla komşu çocukları ve mahalledeki arkadaşları ile oyun oynadıklarını bu oranın günümüz çocuklarında hızla düştüğünü göstermektedir. Mevcut çalışma günümüz çocuklarının geçmişe oranla tek başlarına oyun oynama davranışlarının arttığını da ortaya koymuştur. Oysaki çocukların sosyal gelişimlerinde arkadaş ilişkileri önemli bir yere sahiptir. Günümüzde çocukların sokakta oyun arkadaşlarının yerine tek başına oyun

oynamalarının en büyük nedeni ebeveynlerin dışarıdaki çevreye ilişkin yoğun kaygıları olabilir (Valentine & McKendrick, 1997). Günümüzde eskiye oranla komşuluk ilişkilerinin zayıflaması, ebeveynlerin çevreye güvenmemeleri ve de güvenli oyun alanlarının bulunmaması ebeveynlerin kaygılarının temel kaynağını oluşturmaktadır.

Günümüzde çocukların dışarıda yanlarında bir yetişkin olmadan kendi başlarına çok daha az zaman geçirdikleri ilgili literatürde de vurgulanmaktadır (White & Stoecklin, 1998). Bunun bir sonucu olarak çocuklar oyun oynamak için daha az sıklıkta açık alanları kullanmaktadırlar. Mevcut çalışmada ebeveynlerin yarıdan fazlası kendilerinin geçmişte her gün açık havada oyun oynadıklarını ifade ederken bugün çocuklarının her gün açık havada oyun oynadığı söyleyen ebeveyn oranı %10.00'dur. Clements'in (2004) Amerika'da yaptığı çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. İlgili araştırmada, annelerin %70.00'i çocukken her gün açık havada oyun oynadığını ifade ederken, bu annelerin yalnızca %31.00'u çocuklarının her gün açık havada oyun oynadığını belirtmiştir. Ancak Clements'in çalışmasının sonuçları Amerika'da çocukların Türkiye'deki çocuklardan her gün açık havada oyun oynama sıklığından daha fazla olduğunu göstermektedir. Türkiye'de yapılan bir başka çalışmada da çocukların her gün açık havada oyun oynayan oranının %9.40 olduğunu belirlenmiştir (Deretarla Gül, 2012). Oysaki açık havada oyun oynamak çocuklara çevreyi deneyimlemeleri için eşsiz fırsatlar sunar ve çocuklar açık havada serbestçe koşup hareket etmelerine olanak sağlar (Shackell, Butler, Doyle, & Ball, 2008).

Bazı çalışmalar ebeveynlerin tutumlarının çocuklarının açık hava oyun fırsatlarını etkilediğini yönünde görüş birliği bulunmaktadır (Clements, 2004; Valentine & McKendrick, 1997). İlgili literatürde ebeveynlerin çocuklarının güvenlikleri ile ilgili kaygıları nedeniyle çocuklarının açık hava oyunlarını kısıtladıkları belirtilmektedir (Hirose, Koda, & Minami, 2011). Ebeveynler yabancılar, çocukların sokakta uğrayacağı zorbalık, trafik yoğunluğu, çevreye güvensizlik gibi nedenlerle endişe yaşamaktadırlar (Valentine & McKendrick, 1997; Woolley, 2006). Yapılan çalışmalar annelerin güvenlik kaygısı azaldıkça çocukların açık havada oyun oynama sürelerinin ve oyun parklarına gitme oranının arttığı göstermektedir (Kimbro et. al., 2011).

Mevcut çalışmanın sonuçları da ebeveynlerin çoğunlukla çevredeki insanlara (istismar, kaçırılma, kaybolma gibi konularda) güvenmeme, trafik yoğunluğu ve kaza riski nedeniyle çocuklarının dışarıda oyun oynamalarına izin vermediklerini göstermektedir. Ayrıca ebeveynler çocuklarının dışarıda daha az oyun oynamalarına neden olarak, evdeki teknolojik araçların varlığı, çocuklara uygun dış mekân oyun alanlarının olmaması, çocuğun dışarıda yetişkin denetiminden uzak olması, yaşanılan konutun tipi, medya ve basında yer alan olumsuz haberler, ebeveynin çocuk dışarı çıktığında hasta olacağı ile ilgili endişesi, hava koşullarının uygun olmaması, dışarıda oyun arkadaşının bulunmaması ve çocuğun okul ve etütte geçirdiği zamanının uzun olması gibi pek çok sebep gösterdikleri bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına paralel olarak yapılan çalışmalarda ebeveynlerin açık hava oyunlarına izin vermemesinin başlıca sebeplerini; yabancı insanlara karşı güvensizlik, trafik güvenliği ve hava koşulları olduğuna işaret etmektedir (Burdette et. al., 2004; Clements, 2004; Veitch et. al., 2006; Witten et. al., 2013).

Mevcut araştırmada ebeveynlerin çocuklarının açık havada daha az oynama nedenlerinden biri olarak belirttiği çocuklara uygun dış mekânların olmamasına yönelik görüşleri ülkemizde yapılan birçok araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Örneğin, Türkan ve Önder (2011), Balıkesir kentinde çocuk oyun alanlarını incelediği çalışma sonucunda mevcut alanların alansal yeterlilik, kolay ulaşılabilirlik ve yapısal ve bitkisel donatım açısından yeterli olmadığını ortaya koymuştur. Buna ek olarak birçok araştırmacı Türkiye'nin farklı illerinde (Aydın, İstanbul, Isparta, Eskişehir, Erzurum, Kayseri, Ankara, Zonguldak, Trabzon ve Çanakkale) çocuk oyun alanlarının yeterliliğini incelemişlerdir. Araştırmaların bulguları ise benzer bir şekilde çocuk oyun alanlarının yeterli olmadığı yönünde kesişmektedir (Aksoy, 2011; Kelkit & Özel, 2000; Öztürk Samur & İnan Kızıltepe, 2018).

Sonuç olarak, günümüzde değişen toplum yapısı ve yaşam şeklinin çocuklar üzerinde olumsuz bazı değişimlere neden olduğu bir gerçektir. Bunlardan en önemlisi çocuğun gelişiminde yeri vazgeçilemez olan oyun davranışlarına olan etkilerdir. Günümüzde çocukların açık havada zaman geçirme ve oyun oynama fırsatları giderek azalmaktadır. Yapılan mevcut çalışma da nitekim bunu göstermektedir. Bu

çalışma da pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye'deki çocukların da bir önceki nesle oranla açık havada daha az oyun oynadığı belirlenmiştir. Çalışma geçmişte kendileri sokaklarda oyun oynayarak büyüyen ebeveynlerin, günümüzde kendi çocuklarının sokağa çıkmasına izin vermeden kapalı alanlarda büyütmeye çalıştığını göstermektedir. Ebeveynler hem gelişen teknolojiye hem de kendi korkularına yenik düşmüş durumdadırlar.

Çocukların açık hava oyun gereksiniminin karşılanması için ebeveynlerin güvenlik ile ilgili kaygılarını en aza indirecek önlemlerin alınması, açık hava oyun alanlarının her çocuğun kolayca ulaşabileceği cazip alanlar haline getirilmesi ve çocuğun gelişiminde oyunun önemi konusunda toplumda farkındalık oluşturulması sağlıklı gelecek nesiller yetiştirmek adına önemli bir konudur. Bu anlamda çocukla ilgili çalışan uluslararası kurum ve kuruluşlar ile ulusal ve yerel yönetimlere büyük görevler düşmektedir. Örneğin,

- Yerel yöneticilerin çocuklar için güvenli oyun alanları (çocuk parkları, yeşil alanlar, oyun sokakları gibi) sağlamaları,
- Medya da çocuklarla ilgili olumsuz haberler konusunda yasal düzenlemelerin yapılması,
- Okul bahçelerinin oyun alanlarına dönüştürülmesi ve halk ile bütünleştirilmesi,
- Medya aracılığı ile oyunun çocuklar için yararları konusunda bilgilendirilmeler yapılması ve kamu spotlarının hazırlanması,
- Ebeveynlere çocukları ile nitelikli zaman geçirmeleri konusunda uygulamalı çalışmalar yürütülmesi önerilebilir.

Ayrıca ülke genelinde daha geniş çaplı çalışmalar yapılarak sonuçları kamu ve ilgili kurumlarla paylaşılmalıdır. Kamu kurumları ile güvenli oyun alanlarına ilişkin örnek projeler ve uygulamalar yürütülmelidir.

References

Aarts, M. J., Wendel-Vos, W., Van Oers, H. A., Van de Goor, I. A., & Schuit, A. J. (2010). Environmental determinants of outdoor play in children: A large-scale cross-sectional study. *American Journal of Preventive Medicine*, *39* (3), 212-219.

Aksoy, Y. (2011). Çocuk oyun alanları üzerine bir araştırma: İstanbul, Isparta, Eskişehir, Erzurum, Kayseri, Ankara, Zonguldak ve Trabzon illeri örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 3* (6), 82-106.

Alhassan, S., Sirard, J., & Robinson, T. (2007). The effects of increasing outdoor play time on physical activity in latino preschool children. *Int. J. Pediatr Obes, 2* (3), 153-158.

Anderson, D. R. & Pempek, T. A. (2005). Television and very young children. *American Behavioral Scientist, 48* (5), 505-522.

Ärlemalm-Hagsér, E. & Sandberg, A. (2013). Outdoor play in a Swedish preschool context. In S. Knight (Eds), *International perspectives on Forest School: Natural spaces to play and learn* (pp. 42–52). London: Sage.

Aktaş Arnas, Y. (2005). 3–18 yaş grubu çocuk ve gençlerin interaktif iletişim araçlarını kullanma alışkanlıklarının değerlendirilmesi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology, 4* (4), 59-66.

Bernard-Bonnin, A. C., Rousseau, E., Masson, P., Gilbert, S., & Maheux, B. (1991). Television and the 3- to 10-year-old child. *Pediatrics, 88*, 48-54.

Bianchi, S. & Robinson, J. (1997). What did you do today? Children's use of time, family composition and the acquisition of social capital. *Journal of Marriage and the Family, 59*, 332-344.

Burdette, H. L., Whitaker, R. C., & Daniels, S. R. (2004). Parental report of outdoor playtime as a measure of physical activity in preschool-aged children. *Arch Pediatr Adolesc Med, 158* (4), 353-357.

Cevher Kalburan, N. (2014). Okul öncesi dönem çocuklarının dış mekânda oyun fırsatları ve ebeveyn görüşleri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 1* (32), 113–135.

Clements, R. (2004). An investigation of the status of outdoor play. *Contemporary Issues in Early Childhood, 5* (1), 68-80.

Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz.* Ankara: Anı Yayınevi.

Creswell, J. W. (2014). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları.* Ankara: Eğiten Kitap.

Çok, F., Artar, M., Şener, T., & Bağlı, M. (1997). Kentlerdeki açık alanlarda çocuk oyunları: Ankara örneği. In B. Onur & N. Güney (Eds), *Türkiye'de çocuk oyunları* (pp.16-28). Ankara: Kök Yayıncılık.

Deretarla Gül, E. (2012). Ailelerin çocuk bahçelerine ve çocuk bahçelerindeki materyallere bakış acılarının incelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21* (3), 261-274.

Francis, M. & Lorenzo, R. (2006). Children and city design: Proactive process and the 'renewal' of childhood. In C. Spencer & M. Blades (Eds), *Children and their environments: Learning, using and designing spaces* (pp.217–37). Cambridge: Cambridge University Press.

Ginsburg, K. R. (2007). The importance of play in maintaining healthy child development and parent-child bonds. *Pediatrics, 119* (1), 182–191.

Green, L. (2013). *Hear, listen, play! How to free your students' aural, improvisation and performance abilities*. Oxford: Oxford University Press.

Hirose, T., Koda, N., & Minami, T. (2011). Correspondence between children's indoor and outdoor play in japanese preschool daily life. *Early Education and Development, 21* (5), 652–680.

Hofferth, S. L. (2009). Changes in American children's time 1997 to 2003. *International Time Use Research, 1*, 26-47.

Hofferth, S. L. & Sandberg, J. F. (2001). Changes in American children's time, 1981-1997. *Advances in life course research, 6*, 193-229.

Juster, F. T., Ono, H., & Stafford, F. P. (2004). *Changing times of american youth: 1981-2003.* Michigan: University of Michigan.

Karsten, L. (2005). It all used to be better? Different generations on continuity and change in urban children's daily use of space. *Children's Geographies, 3* (3), 275-90.

Kelkit, A. & Özel, E. (2000). Çanakkale kenti çocuk oyun alanlarının fiziksel yönden incelenmesi üzerinde bir araştırma. *S.Ü.Ziraat Fakültesi Dergisi, 24* (4), 84-95.

Kendrick, A., Hernandez-Reif, M., Hudson, C., Jeon, H. J., & Horton, C. (2012). Coding group behaviours for preschool children in the playground and the effects of teachers' proximity on preschool children's playground behaviours. *Early Child Development and Care, 182* (6), 665-682.

Kernan, M. (2010). Space and place as a source of belonging and participation in urban environments: considering the role of early childhood education and care settings. *European Early Childhood Education Research Journal, 18* (2), 199-213.

Kimbro, R. T., Brooks-Gunn, J., & McLanahan, S. (2011). Young children in urban areas: Links among neighborhood characteristics, weight status, outdoor play, and television watching. *Social Science & Medicine, 72* (5), 668-676.

Levin, D. E. (2012). Changing times, changing play: Why does it matter? *Exchange,* September/ October, 58-62.

Maitland, C., Stratton, G., Foster, S., Braham, R., & Rosenberg, M. (2013). A place for play? The influence of the home physical environment on children's physical activity and sedentary behaviour. *Int J Behav Nutr Phys Act, 10* (1), 99.

McCans, S. E. (2004). *Wild places: An exploration of mothers' attitudes and beliefs regarding risk in outdoor play settings***.** Unpublished master's thesis, The University of Guelph, Canada.

Natural England (2009). *Childhood and Nature: A survey on changing relationships with nature across generations*. Retrieved August 10, 2017, from http://publications.naturalengland.org.uk/publication/5853658314964992

Öztürk Samur, A. & İnal Kızıltepe, G. (2018). Aydın ilindeki çocuk oyun alanlarının incelenmesi. *Social Sciences Research, 7* (1), 31-46.

Parmar, P., Harkness, S., & Super, C. M. (2004). Asian and Euro-American parents' ethnotheories of play and learning: Effects and preschool children's home routines and school behaviour. *International Journal of Behavioral Development, 28* (2), 97-104.

Play England, (2007). *Charter for children's play.* London: National Children's Bureau.

Rideout V. & Hamel, E. (2006). *The media family: Electronic media in the lives of infants, toddlers, preschoolers and their parents*. Menlo Park, CA: Kaiser Family Foundation.

Rivkin, M. (1997). The schoolyard habitat movement: What it is and why children need it. *Early Childhood Education Journal, 25* (1), 61-65.

Sandseter, E. B. H. (2010). *Scaryfunny: A qualitative study of risky play among preschool children.* Unpublished doctorate dissertation, Norwegian University of Science and Technology, Norway.

Sandseter, E. B. H. (2012). Restrictive safety or unsafe freedom? Norwegian ECEC practitioners perceptions and practices concerning children's risky play. *Childcare in Practice, 18* (1), 83-101.

Shackell, A., Butler, N., Doyle, P., & Ball, D. (2008). *Design for play: A guide to creating successful play spaces.* London: Department for Children, Schools and Families.

Singer, D. G., Singer, J. L., D'Agostino, H., & DeLong, R. (2009). Children's pastimes and play in sixteen nations ıs free-play declining? *Pastimes and Play in Sixteen Nations,* 283-312.

Singer, D., Golinkoff, R., & Hirsh-Pasek, K. (2006). *Play equals learning: How play motivates and enhances children's cognitive and socio-emotional growth.* New York: Oxford University Press.

Singer, J. L. & Singer, D. G. (2005). Preschoolers' imaginative play as precursor of narrative consciousness. *Imagination, Cognition and Personality, 25* (2), 97-117.

Taras, H. L., Sallis, J. F., Patterson, T. L., Nader, P. R., & Nelson. J. A. (1989). Television's influence on children's diet and physical activity. *Developmental and Behavioral Pediatrics, 10* (4), 176-180.

Tuğrul, B. & Metin, Ö. (2006). Çocukların oyun oynama hakkı. *3. Uluslararası Çocuk ve İletişim Kongresi Kitabı,* 195-202.

Tuğrul, B., Ertürk, G., Özen Altınkaynak, Ş., & Güneş. G. (2014). Oyunun üç kuşaktaki değişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies, 27*, 1-16.

Türkan, E. E. & Önder, S. (2011). The evaluation of playgrounds of Balıkesir city. *Journal of Tekirdag Agricultural Faculty, 8* (3), 69-80.

Valentine, G. (1996). Children should be seen and not heard: The production and transgression of adult's public space*. Urban Geography, 17* (3), 205-220.

Valentine′ G. & McKendrick, J. (1997). Children's outdoor play: Exploring parental concerns about children's safety and the changing nature of childhood. *Geoforum, 28* (2), 219-235.

Vanderloo, L. M. (2014). Screen-viewing among preschoolers in childcare: A systematic review. *BMC Pediatr, 14* (1), 205.

Vandewater, E. A., Rideout, V. J., Wartella, E. A., Huang, X., Lee, J. H., & Shim, M. S. (2007). Digital childhood: Electronic media and technology use among infants, toddlers, and preschoolers. *Pediatrics, 119* (5), 1006-1015.

Veitch, J., Salmon, J., & Ball, K. (2007). Children's perceptions of the use of public open spaces for active free-play. *Children's Geographies, 5* (4), 409-422.

Veitch, J., Bagley, S., Ball, K., & Salmon, J. (2006). Where do children usually play? A qualitative study of parents' perceptions of influences on children's active free-play. *Health and Place, 12*, 383-393.

Waller, T., Sandseter, E. B. H., Wyver, S. Ärlemalm-Hagsér, E., & Maynard, T. (2010). The dynamics of early childhood spaces: opportunities for outdoor play? *European Early Childhood Education Research Journal, 18* (4), 437-443.

Wartella, E. A., Lee, J. H., & Caplovitz, A. G. (2002). *Children and interactive media: Research compendium update*. New York: Markle Foundation.

White, R. & Stoecklin, V. (1998). Children's outdoor play & learning environments: Returning to nature. *Early Childhood News, 10* (2), 24-30.

Witten, K., Kearns, R. A., Carroll, P., Asiasiga, L., & Tava'e, N. (2013). New Zealand parents' understandings of the intergenerational decline in children's independent outdoor play and active travel. *Children's Geographies, 11* (2), 215-229.

Woodward, E. H. & Gridina, N. (2000). *Media in the home in 2000: The fifth annual survey of parents and children.* Philadelphia: Annenberg Public Policy Center.

Woolley, H. (2006). Freedom of the city: Contemporary issues and policy influences on children and young people's use of public open space in England. *Children's Geographies, 4* (1), 45-59.

Wright, J. C., Huston, A. C., Murphy, K. C., St. Peters, M., Pinon, M., Scantlin, R., & Kotler, J. (2001). The relations of early television viewing to school readiness and vocabulary of children from lowincome families: The early window project. *Child Development, 72* (5), 1347-1366.